Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

6 ВЕРАСНЯ 2007 г. ЧАЦВЕР
№ 168 (26033)

Кошт 380 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 Г.

«Гарачы» тэлефон «Звязды» 287-17-41

Працоўны кодэкс, калектыўны дагавор «адпачываюць». Плаціць аванс ці не — вырашае асабіста адміністрацыя гаспадаркі

Даярка з СВК «Баравое» Дзяржынскага раёна Зоя Віктараўна Шаблоўская адна выхоўвае 11-гадовую дачку. Літаральна напярэдадні Дня ведаў у гаспадарцы павінны былі даваць аванс, на які жанчына вельмі разлічвала, бо трэба было тэрмінова рыхтаваць дзіця да навучальнага года, купляць усё патрэбнае. Аднак грошай асабіста Зоі Віктараўне не далі.

— Кожны год мы павінны праходзіць планавую медкамісію. Я не паспела прайсці абследаванне літаральна ў аднаго ўрача, паколькі трэба было адседзець ці не цэлы дзень, а такой магчымасці ў мяне тады не было. На падставе гэтага — што я не прайшла цалкам медкамісію — галоўны заатэхнік гаспадаркі Дзмітрый Дзянісаў аддаў распараджэнне не выдаваць мне аванс. А дзіцяці ж у школу ісці, — паведаміла нам па тэлефоне Зоя Віктараўна.

Згодна з артыкулам 49 «Адхіленне ад работы» Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь, наймальнік мае права не дапускаць да работы (адхіліць ад работы) у адпаведны дзень (змену) работніка, які не прайшоў медыцынскі агляд у выпадках і парадку, прадугледжаных заканадаўствам. Сувязі з выплатай авансу тут не можа быць ніякай, за выключэннем выпадкаў, калі чалавек, напрыклад, за разліковы месяц не меў працоўных дзён (скажам, быў у водпуску, тады плаціць сапраўды няма за што). На жаль, на працягу канца мінулага—пачатку гэтага тыдня пагаварыць на гэтую тэму з галоўным заатэхнікам СВК «Баравое» Дзмітрыем Дзмітрыевічам Дзянісавым не атрымалася — яго тэлефон маўчаў. Таму рэдакцыя мусіла звярнуцца па дапамогу да начальніка ўпраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Дзяржынскага выканкама Міхаіла Смольскага. Апошні паабяцаў праверыць усе выкладзеныя факты і аператыўна праінфармаваць нас аб выніках. На працягу некалькіх дзён і сам Міхаіл Аляксандравіч, і начальнік аддзела працоўных адносінаў упраўлення Віктар Даманеўскі перыядычна падтрымлівалі сувязь з рэдакцыяй. Вось які малюнак склаўся ў выніку.

Па-першае, даярка Зоя Віктараўна Шаблоўская ў разліковым месяцы працавала, прычым без выхадных, так што на атрыманне авансу мела поўнае права. Так, да яе былі пэўныя прэтэнзіі, але, яшчэ раз падкрэслім, да выплаты авансу яны не маюць ніякага дачынення.

Па-другое, згодна з артыкулам 73 «Тэрміны і перыядычнасць выплаты заработнай платы» Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь, выплата заработнай платы адбываецца рэгулярна ў дні, вызначаныя ў калектыўным дагаворы, пагадненні або працоўным дагаворы, але не радзей як два разы ў месяц. Дарэчы, у калектыўным дагаворы, удакладнілі нам у райвыканкаме пасля праверкі, такі пункт ёсць, і аванс павінен складаць за 40 працэнтаў ад памеру заробку.

Па-трэцяе, высветлілася цікавая рэч, пра якую гаварыла нам Зоя Віктараўна і якую пацвердзіў пасля праверкі Міхаіл Смольскі. Аказваецца, не тое, што кіраўнік СВК, але нават спецыялісты гаспадаркі могуць аддаць распараджэнне бухгалтэрыі ў дачыненні да таго ці іншага работніка кшталту «аванс не даваць» па прычынах, аналагічных нашай. Прычым такое здаралася ўжо не аднойчы.

У дачыненні да даяркі Шаблоўскай такое распараджэнне аддаў, нагадаем, галоўны заатэхнік Дзянісаў. Кіраўнік СВК Рыгор Іванавіч Нікалаевіч на той час быў на бальнічным, але, калі выйшаў на працу, фактычна падтрымаў дзеянні свайго падначаленага. Як зазначыў Міхаіл Смольскі, «у тэлефоннай гутарцы кіраўнік выказаўся катэгарычна супраць выплаты авансу вашай заяўніцы».

Пакуль вялося высвятленне ўсіх гэтых нюансаў, Зоя Віктараўна была запрошана на сустрэчу да намесніка старшыні райвыканкама. Паводле слоў начальніка ўпраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Міхаіла Смольскага, яе вынікамі жанчына засталася задаволеная. «Прынята рашэнне аб выдзяленні даярцы СВК «Баравое», якая адна выхоўвае непаўналетнюю дачку, аднаразовай матэрыяльнай дапамогі ў памеры 100 тыс. рублёў — для падрыхтоўкі на навучальнага года». Як дадаў Міхаіл Смольскі, пра сітуацыю вакол выплаты авансу ў СВК «Баравое» (дакладней, паводзіны спецыялістаў і кіраўніка ў дачыненні да работнікаў) праінфармаваны старшыня райвыканкама. Пасля больш уважлівага вывучэння здарэння (хацелася б спадзявацца, што не толькі яго, але і папярэдніх выпадкаў таксама — **С.Р.**) у адносінах да адміністрацыі сельскагаспадарчага прадпрыемства будуць прыняты адпаведныя меры. Таму рэдакцыя просіць лічыць гэтую публікацыю афіцыйным зваротам.

P.S. *Калі матэрыял ужо быў падрыхтаваны, зноў патэлефанаваў Міхаіл Смольскі: «Літаральна сёння Зоі Віктараўне Шаблоўскай быў выплачаны належны ёй аванс».*

Сяргей РАСОЛЬКА.

А на мой погляд...

Рэагуючы на несправядлівасць, мы пазбягаем канфліктаў

Тое, што адбылося з даяркай СВК «Баравое» Дзяржынскага раёна Зояй Віктараўнай Шаблоўскай, як мінімум можна назваць несправядлівасцю. Не будзем абмяркоўваць прававы бок праблемы (гэта асобная тэма), звернем увагу найперш на так званы чалавечы фактар: адзін (ці некалькі) чалавек вырашылі пакараць іншага, прычым, беспадстаўна...

А ВАМ У ЖЫЦЦІ ЧАСТА ДАВОДЗІЦЦА СУСТРАКАЦЦА З НЕСПРАВЯДЛІВАСЦЮ — У ДАЧЫНЕННІ ДА СЯБЕ, ІНШЫХ ЛЮДЗЕЙ? ЯК ВЫ ЗВЫЧАЙНА РЭАГУЕЦЕ Ў ТАКІХ СІТУАЦЫЯХ НА НЕСПРАВЯДЛІВАСЦЬ, ШТО АДБЫВАЕЦЦА НА ВАШЫХ ВАЧАХ?

Людміла КЛІМОВІЧ, начальнік планавага аддзела РУП «Валожынскі жылкамунгас»:

— Вельмі складанае пытанне... Нават не ведаю, як адразу адказаць на яго. Апошнім часам падобных несправядлівасцяў у маім жыцці, на шчасце, не было. А ўвогуле ў такіх канфліктных сітуацыях я найперш прамаўчу, трымаю, як кажуць, усё ў сабе. Так, я ведаю, што гэта дрэнна, але такі ў мяне характар. Вельмі рэдка я магу абмеркаваць якую-небудзь несправядлівасць у дачыненні да мяне ў сям'і ці з сяброўкай, напрыклад. А выказаць нешта ў вочы таму, хто паступае несправядліва... Не, гэтаму я не навучана.

Вікенцій МОНЦІК, начальнік упраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Ганцавіцкага райвыканкама:

— Часта сутыкаюся з несправядлівасцю: і ў дачыненні да сябе яе хапае, але ж яшчэ больш я бачу несправядлівасці ў адносінах да іншых. Як стаўлюся да такіх сітуацый? Шчыра скажу: не маўчу, але і на плошчу не выходжу, не крычу. Канешне, мне прасцей адстойваць справядлівасць у адносінах да іншых, чым да самога сябе. Але я выхаваны ў тым духу, што высвятляць усё трэба спакойна, без крыку, аргументавана. Не заўсёды, але даводзілася пераконваць, што тыя ці іншыя дзеянні аднаго чалавека ў дачыненні да другога былі несправядлівымі: недзе 50 на 50, калі гаварыць асабіста пра сябе, і значна больш — калі пра іншых.

Марына БОДА, загадчык сектара матэрыяльна-бытавога абслугоўвання ўпраўлення па працы і сацыяльнай абароне Старадарожскага райвыканама:

— Так, часта сутыкаюся, асабліва на працы. Я заўсёды імкнуся пазбегнуць канфлікту. Чаму? Каб не зачапіць, не пакрыўдзіць чалавека. Увогуле, чым мацней на мяне крычаць, тым цішэй я размаўляю. Нам даводзіцца выслухоўваць скаргі і розныя нараканні ад пенсіянераў, інвалідаў, людзей з невялікімі даходамі. Асабіста я, як чалавек, да іх праблем дачынення не маю, але ўсе свае негатыўныя эмоцыі яны накіроўваюць на мяне як на спецыяліста. Але ёсць законы, якіх мы павінны прытрымлівацца, нават калі чалавеку гэта не зусім падабаецца. Так, часта даводзіцца стрымліваць сябе, хаця зрэдку, як і ў любога чалавека, здараюцца «выбухі». У такіх сітуацыях я шукаю выйсце, напрыклад, звяртаюся да «трацейскага суддзі».

Сяргей ГОЦМАНАЎ, начальнік Чачэрскага раённага аддзела па надзвычайных сітуацыях:

— Усё залежыць ад абставінаў, паколькі аднолькавых рашэнняў не бывае. Трэба ўважліва разабрацца ў той ці іншай сітуацыі, паколькі часам, імкнучыся дапамагчы, можна, наадварот, нашкодзіць. Калі ў чалавека сапраўды бяда, буду імкнуцца яму дапамагчы, прыцягнуць увагу навакольных. Хаця, скажу шчыра, абараняць самога сябе мне прасцей, бо я валодаю ўсёй інфармацыяй. У дачыненні да іншага, паўтаруся, трэба быць вельмі ўважлівым. Ну а «выбухі»... Яны ў кожнага бываюць, галоўнае — зразумець іх прычыну. Калі я дзесяць разоў запар спатыкнуся аб камень, натуральна, з'явіцца нейкая злосць. Але на каго — на камень ці на самога сябе я павінен злавацца?!

Гэта ж самае пытанне мы задалі і самой Зоі ШАБЛОЎСКАЙ — дакладна так, як і ўсім іншым рэспандэнтам.

— Вельмі часта, вельмі-вельмі. Калі выхоўвала старэйшую дачку (яна ўжо замужам) гадоў да 14-ці, а малодшай было два гады, падаецца, жыць было лягчэй. Нават адной з двума дзецьмі, бо ад людзей я адчувала больш разумення. А зараз... Людзі, напэўна, ачарсцвелі. Толькі дзякуючы сваім дзвюм суседкам я магла нядаўна купіць хлеб, сшыткі для дачкі. Я ж нікому асабліва не скардзілася, бо ёсць людзі, каму, магчыма, яшчэ горш. Навошта абцяжарваць іншых сваімі праблемамі? Прыйду дадому, паплачу ў падушку — у душы ўсё і перакіпіць. Да школы дачцэ не паспела купіць абутак і партфель. Яна мусіла абуць старыя пантофлі сястры, а ў рукі ўзяць пакет. Дзеці смяяліся, дачцэ было крыўдна. Дзякуй, што дапамаглі, зараз змагу набыць да школы ўсё, на што раней не было грошай.

Сяргей СТАРЫНАЎ.

СП'ЯНУ І ЗДУРУ

учыніў хуліганства сярод белага дня 35-гадовы жыхар Драгічына. Ён зайшоў у магазін «24 гадзіны» і падпаліў кашулю на адным з наведвальнікаў. Адзежу на 70-гадовым пакупніку хутка патушылі. Узбуджана крымінальная справа.

Яна СВЕТАВА.

ISSN 1990 - 763X

«Паспрабуй нас адрозніць!»

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Васьмігадовыя сёстры-блізняты Дарына і Настасся СЯРГЕЕВЫ з пасёлка Прывольны Мінскага раёна.

КАШТОЎНЫЯ КАМЯНІ — У ЦАНЕ...

За 8 месяцаў гэтага года істотна ўзрос попыт беларусаў на брыльянты, якія насельніцтву рэалізуе Нацбанк: у параўнанні з аналагічным леташнім перыядам аб'ём продажу каштоўных камянёў у каратах вырас на... 87 працэнтаў, у колькасным выражэнні — на 45 працэнтаў.

Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» прэс-сакратар Нацыянальнага банка Міхаіл Журавовіч, усяго насельніцтву рэалізавана 1755 штук брыльянтаў агульнай масай 307,56 карата, а выручка склала 1 млрд 153,1 млн рублёў або 537 тыс. долараў ЗША.

Даволі ахвотна, аб чым сведчыць і апошняя інфармацыя галоўнага банка краіны, людзі інвестуюць свае свабодныя грашовыя сродкі і ў мерныя зліткі, лідарства сярод якіх па-ранейшаму — за залатымі. За шэсць гадоў, што Нацбанк рэалізуе насельніцтву залатыя зліткі, агульная вага купленага каштоўнага металу перасягнула паказчык ў 2 тоны: набыта 2252 кілаграмы залатых зліткаў. У гэтым годзе аб'ём прададзеных зліткаў за 8 месяцаў склаў больш за 425,57 кілаграма або 21 817 штук. Найбольш папулярныя з іх — 10-грамовыя, якіх куплена 5548 штук, або 25,4 працэнта ад агульнай колькасці. Яно і зразумела, бо цана іх параўнальна даступная — 239 долараў за штуку. Ёсць цікавасць у пакупнікоў і да больш важкіх зліткаў — паў- і кілаграмовых. Яны ўжо — для сур'ёзных кліентаў, бо кошт такіх «брусоў» сапраўды кусаецца: цана паўкілаграмовага злітка складае 11 765 долараў, кілаграмовага — 22 785. Тым не менш, сёлета ўжо куплена 20 зліткаў па 0,5 кілаграма і 72 — па 1 кілаграму.

Больш за тону, а менавіта 1170,96 кілаграма з пачатку рэалізацыі прададзена сярэбраных зліткаў. За студзень—жнівень 2007 года аб'ём прададзенага насельніцтву гэтага каштоўнага металу склаў 274,25 кілаграма або 3888 штук. Тут таксама лідарства — за 10-грамовымі зліткамі, якіх набыта 2197 штук. Кошт сярэбраных зліткаў у параўнанні з залатымі куды больш сціплы. Так, цана 10-грамовага сярэбранага злітку складае 9 долараў, а кілаграмовага — 454 долары.

Нарэшце, аб плацінавых мерных зліткаў. На іх попыт найменшы, чаго не скажаш пра кошт. Крыху больш чым за два гады ў Нацбанку куплена 27,84 кілаграма плацінавых зліткаў, за сёлетнія студзень—жнівень — 5,57 кілаграма або 319 штук. Між іншым, цана продажу 5-грамовага злітка зараз складае 233 долары, вагой 0,5 кілаграма — 21 517.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

У Беларусі колькасць ільназаводаў можа быць аптымізавана

Для максімальнай эфектыўнасці льнозаводы ў Беларусі будуць рэканструяваны ў бліжэйшыя гады. Аб гэтым заявіў прэм'ер-міністр Сяргей Сідорскі на выязной нарадзе па пытаннях развіцця льнянога комплексу рэспублікі, якое прайшло ў Дубровенскім раёне.

У Беларусі налічваецца 49 ільнозаводаў. «Неабходна прыняць меры, каб гэтыя прадпрыемствы сталі працаваць максімальна эфектыўна, — падкрэсліў прэм'ер-міністр. — Ёсць прапановы скараціць іх колькасць да 25, астатнія зрабіць цэхамі або іх філіяламі...».

Прэм'ер-міністр запатрабаваў таксама больш дэталёва прапрацаваць пытанні па далейшай рэканструкцыі льноперапрацоўчых прадпрыемстваў: якое абсталяванне закупляць, на якіх умовах. Сяргей Сідорскі ў якасці прыкладу прывёў Дубровенскі льнозавод. На гэтым прадпрыемстве пры закупцы абсталявання ў кантракце не былі агавораны з пастаўшчыкамі ўмовы па забеспячэнню пусканаладачных работ і выкарыстання тэхналогіі. «Такіх пралікаў у далейшым быць не павінна», — падкрэсліў ён. Сяргей Сідорскі звярнуў увагу на тое, што графікі па ўводу на льнозаводах новых тэхналагічных ліній не выконваюцца. Між тым, паводле яго слоў, урад выканаў усе свае абавязацельствы па фінансаванню праграм, звязаных з вырошчваннем і ўборкай лёну, тэхнічным забеспячэннем гаспадарак. Аказваючы істотную дзяржпадтрымку, ад прадпрыемстваў галіны чакалі больш высокіх вынікаў, яны павінны былі выйсці на рэнтабельную работу. Аднак прадпрыемствы маюць мінусавую рэнтабельнасць на працягу апошніх трох гадоў, адзначыў прэм'ер.

Сяргей Сідорскі даручыў Мінсельгасхарчу і НАН Беларусі ў трохдзённы тэрмін падрыхтаваць прапановы аб магчымасці стварэння сумесных вытворчасцяў па вырабу тэхнікі, неабходнай для льнасеяльных гаспадарак. Паводле слоў Сяргея Сідорскага, урад прымае меры па далейшаму фінансаваму аздараўленню льняной галіны. Ён звярнуў увагу на тое, што Аршанскі льнокамбінат не разлічыўся з ільнозаводамі за пастаўленае яшчэ ў мінулыя гады льновалакно. Такім чынам, пагаршаецца ў цэлым фінансавы стан галіны. Таму будуць прыняты больш жорсткія меры па кантролю за своечасовымі разлікамі за льновалакно. Цяпер рыхтуецца рашэнне аб рэструктурызацыі існуючай пратэрмінаванай запазычанасці Аршанскага льнокамбіната. Сяргей Сідорскі таксама паведаміў, што ў гэтым годзе ў Беларусі павінна быць атрымана не менш як 60 тыс. тон ільновалакна.

БЕЛТА.

ПРАПАНОВЫ ПА СПРАШЧЭННЮ АДМІНІСТРАЦЫЙНЫХ ПРАЦЭДУР АДНОСНА ЮРЫДЫЧНЫХ АСОБАЎ І ІП БУДУЦЬ ВЫПРАЦАВАНЫ ДА 20 ВЕРАСНЯ

Адпаведнае распараджэнне змешчана ў пастанове Савета Міністраў № 1102.

БЕЛТА.

Аляксандр СУРЫКАЎ:

«Мы хочам падтрымліваць сялян Беларусі, а не іншых краін»

Расійскі бок «разглядае магчымасць» павелічэння пастаўкі нафты ў III і IV кварталах, каб Мазырскі НПЗ і ААТ «Нафтан» «больш эфектыўна папрацавалі». Аб гэтым заявіў учора Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Расіі ў Беларусі Аляксандр Сурыкаў падчас сустрэчы са старшынёй Мінскага аблвыканкама Леанідам Крупцом.

Гаворачы пра падпісанае ў сакавіку Пагадненне аб мерах па развіццю гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва паміж краінамі, якое павінна было зняць шэраг абмежаванняў у гандлі, пасол адзначыў, што расійскі бок жадае, каб з яго дапамогай «мы выйшлі на нармальны рэжым падтрымкі ў першую чаргу сельгасвытворцаў».

Гаворачы пра сітуацыю з пастаўкамі цукру з Беларусі ў Расію, пасол нагадаў пра прэтэнзіі да заводаў рэспублікі, якія, па версіі расійскага боку, пад выглядам бураковага пастаўлялі цукар, выраблены з сыравіны, якая імпартавалася ў Беларусь. «Нам вельмі шкада, што мы былі вымушаны паступіць такім чынам, што беларускі бок узяў на сябе самаабмежаванне па пастаўках цукру ў Расію. Сёлета — 180 тыс. тон... Мы зрабілі гэта таму, што не хочам падтрымліваць сялян іншых краін. Мы хочам падтрымліваць сялян Беларусі». У той жа час Аляксандр Сурыкаў адзначыў, што «калі Беларусь выйдзе на вытворчасць уласнага бураковага цукру, большую за патрэбы краіны, мы гатовыя ўвесь гэты цукар набыць».

Аляксандр Сурыкаў адзначыў таксама падчас сустрэчы, што Расія і Беларусь «выходзяць на нармальнае рашэнне» спрэчкі паміж кандытарамі. «Думаю, на працягу паўгода мы закончым усе «цукеркавыя» спрэчкі». Расійскі бок, паводле слоў пасла, лічыць таксама, што неабходна ствараць доўгатэрміновы баланс вытворчасці і паставак сельскагаспадарчай прадукцыі па асноўных яе відах: збожжа, малако, цукар, мяса, алей. «Гадоў на дзесяць. Каб мець рысу, да якой мы павінны імкнуцца. Нарошчваць аб'ёмы вытворчасці, вярстаць адпаведныя праграмы...»

Пасол заявіў таксама, што Расію «цікавяць далейшыя інтэграцыйныя працэсы ў галіне прамысловай вытворчасці». Пры гэтым ён паведаміў, што нядаўна была адкрыта зборачная вытворчасць «Гомсельмаша» ў Бранску, вытворчасць Мінскага трактарнага завода ў Мардовіі.

Сярод праблем, якія існуюць у прамысловым узаемадзеянні, — недахопы ў галіне сэрвіснага абслугоўвання. У прыватнасці, «трэба разабрацца з пытаннямі сэрвіснага абслугоўвання ва Усходняй Сібіры» аўтамабіляў БелАЗ. Паводле слоў пасла, паступаюць скаргі на тое, што «сэрвісная частка БелАЗа прадстаўлена вельмі слаба» ў згаданым рэгіёне. Пры гэтым попыт на велікагрузную тэхніку ва Усходняй Сібіры высокі і расійскі бок хацеў бы «ўтрымаць на рынку беларускія аўтамабілі».

Звяртаючыся да тэмы павышэння кошту газу для Беларусі з 2007 года, пасол паведаміў, што сёння «7 рэгіёнаў Расіі плацяць 100 долараў за газ. І ўсе новыя магутнасці, якія падключаюцца да газу, плацяць на парадак вышэй, чым Беларусь. Мы таксама знаходзімся на шляху да СГА. І мы будзем прыводзіць да прытомнасці сваю прамысловасць. Бо калі не зробім гэтага, то проста страцім яе».

Сяргей КУЗНЯЦОЎ.

РОЗГАЛАС

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК

«АНТЫКРЫЗІСНЫЯ» КАРУПЦЫЯНЕРЫ

У Магілёве завяршыўся судовы працэс над антыкрызісным упраўляючым ААТ «Кожевник» Мялешкавым і галоўным інжынерам памянёнага прадпрыемства Калупаевым.

Паводле звестак Генеральнай пракуратуры, спадар Мялешкаў замест таго, каб выводзіць акцыянернае таварыства з крызісу, вырашыў пажывіцца за яго кошт. У прыватнасці, упраўляючы спрабаваў прадаць індывідуальнаму прадпрымальніку вытворчыя памяшканні ААТ «Кожевник» па заніжанай больш чым у 4 разы цане. За гэтую паслугу спадар Мялешкаў запатрабаваў ад бізнэсмена 71 млн. рублёў. Адметна, што сам непасрэдна браць карупцыйныя грошы не адважыўся, і за першай «траншай» хабару ў памеры 17,5 тыс. долараў паслаў галоўнага інжынера прадпрыемства Калупаева, якога і затрымалі супрацоўнікі праваахоўных органаў. Суд прызнаў абодвух «антыкрызісных» карупцыянераў віноўнымі ў хабарніцтве. Спадар Мялешкаў атрымаў 8 гадоў і 6 месяцаў пазбаўлення волі, ягоны памагаты — 4 гады. Абодва будуць адбываць пакаранне ў калоніі ўзмоцненага рэжыму.

Мікола ДЗЯБЁЛА.

СТРАЛЯЮЦЬ У ДЗЯЎЧАТ... З ПНЕЎМАТЫЧНАЙ ЗБРОІ

У Першамайскі РАУС Віцебска з Віцебскай абласной клінічнай бальніцы паведамілі, што брыгада «хуткай дапамогі» прывезла пасля выкліку з кватэры параненую віцяблянку.

Як паведамілі «Звяздзе» ў аддзяленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Віцебскага аблвыканкама, было ўстаноўлена, што а першай гадзіне ночы ў дзяўчыну 1984-га года нараджэння на завулку Крупскай невядомы страляў з пнеўматычнай зброі. У выніку металічны шарык трапіў у нагу. Узбуджана крымінальная справа.

А літаральна праз дзень ужо ў Кастрычніцкі РАУС абласнога цэнтра па дапамогу звярнулася студэнтка — будучы медык. Як кажуць, сярод белага дня — прыкладна ў 15. 20 — у цэнтры горада невядомы стрэліў ёй ў спіну і пашкодзіў скураную куртку. Мяркуецца, што і ў гэтым выпадку стралялі з пнеўматычнай зброі. Добра, што цялесных пашкоджанняў яна не атрымала. Невядомага «снайпера» шукаюць. Як і ў першым выпадку, узбудзілі крымінальную справу па артыкулу «Асабліва злоснае хуліганства».

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

НЕ ПЛАЦІШ ШТРАФ — АДДАЙ МАШЫНУ!

У Маскоўскай вобласці за нявыплату штрафу пры парушэнні ПДР судовыя приставы збіраюцца адбіраць у аўтаўладальнікаў мабільныя тэлефоны, аўтамагнітолы, калонкі, запасныя колы і аўтамабілі. Гэта можа адбыцца, калі штраф не будзе аплачаны вінаватым на працягу 30 дзён. Даўжніку даецца яшчэ 5 дзён для добраахвотнай выплаты. Калі ж у гаспадара аўтамабіля сродкі адсутнічаюць, арышт будзе накладзены на яго маёмасць.

У прыроды замест надвор'я — суцэльныя рэкорды...

Калі б не некалькі халаднаватых дзён напрыканцы жніўня, якія прыйшлі на змену невыноснай трыццаціградуснай спякоце, то жнівень 2007 года цалкам мог бы стаць самым гарачым за ўсю гісторыю метэаралагічных назіранняў. Але ўсё ж яму давялося саступіць пальму першынства жніўню 1992 года. Тым не менш менавіта ў жніўні гэтага года быў пастаўлены абсалютны рэкорд, калі тэмпература паветра дасягнула на поўдні краіны 37 градусаў па Цэльсію. Увогуле сёлетні год аказаўся багатым на шматлікія рэкорды, — паведаміла на сустрэчы з журналістамі ў Нацыянальным прэсцэнтры **начальнік аддзела клімату Рэспубліканскага гідраметэаралагічнага цэнтра Алена КАМАРОЎСКАЯ.**

Сярэдняя тэмпература паветра трох летніх месяцаў склала плюс 18,4 градуса, што вышэй за кліматычную норму на 1,6 градуса. Такім цёплым лета бывае ў Беларусі прыкладна адзін раз у 10 гадоў. Жнівень перавысіў кліматычную норму на 2,7 гарадуса, а найбольш выразныя адхіленні ад нормы назіраліся ў апошні летні месяц у цэнтральных рэгіёнах краіны і непасрэдна ў сталіцы, дзе тэмпература перавысіла кліматычную норму на 3,6 градуса.

Мэтэаролагі падлічылі, што за лета дзён з тэмпературай плюс 25 градусаў і вышэй набралася ад 30 да 55 (у залежнасці ад рэгіёна), а з тэмпературай вышэй за 30 градусаў — ад 3 да 14 (пры сярэдняй шматгадовай колькасці ад 1 да 6).

Рэдкая кліматычная з'ява назіралася 12 ліпеня ў Горках, дзе выпаў град, які дасягаў у дыяметры 43 міліметры, а асобныя яго «экзэмпляры» нават 50—60 міліметраў. «Град увогуле з'ява нячастая, якая носіць пераважна лакальны характар, а град, які дасягнуў такіх вялікіх памераў, — гэта ўнікальная з'ява, якая можа назірацца прыкладна адзін раз у паўстагоддзе», — патлумачыла Алена Камароўская.

Можна не сумнявацца, што, адпачыўшы ад спякоты, беларусы ўжо зноў засумавалі па цяплу і з нецярплівасцю чакаюць надыходу бабінага лета.

— Мушу вас расчараваць, але бабіна лета прыйдзецца пачакаць, — падзялілася бліжэйшымі прагнозамі **галоўны сіноптык Рэспубліканскага гідраметэаралагічнага цэнтра Вольга ФЯДОТАВА.** — У аўторак на тэрыторыю Беларусі пачалі паступаць паветраныя масы з еўрапейскай тэрыторыі Расіі, дзе сканцэнтравалася вельмі цёплае паветра. Таму на Гомельшчыне тэмпература паветра павысілася да 25 градусаў. Але ўжо ў пятніцу на тэрыторыю нашай краіны пачнуць паступаць больш халаднаватыя паветраныя масы са Скандынавіі. Пры не вельмі камфортным паўночным ветрыку тэмпература паветра панізіцца да 13—19 градусаў і толькі на поўдні краіны паветра яшчэ будзе прагравацца да 23 градусаў. У суботу, па нашых папярэдніх разліках, Беларусь будзе знаходзіцца пад уплывам вобласці павышанага атмасфернага ціску, таму, спадзяёмся, што Свята горада ў Мінску не падмочыцца ападкамі. Тэмпература паветра па Беларусі будзе складаць ад 14 да 20 градусаў, а ў сталіцы — 16—18 градусаў. У нядзелю не выключаецца змяшчэнне на тэрыторыю Беларусі атмасфернага фронту з Балтыкі, які прынясе павелічэнне воблачнасці, паніжэнне тэмпературы і кароткачасовыя дажджы. У сталіцы ападкі, хутчэй за ўсё, пачнуцца ў другой палове дня, а тэмпература ў нядзелю ў Мінску будзе 14—16 градусаў.

У пачатку будучага тыдня тэмпературны фон будзе вагацца ў межах 11—17 градусаў. Увогуле ў другой дэкадзе верасня надвор'е чакаецца няўстойлівым. Па ўсёй тэрыторыі краіны пройдуць дажджы. Магчыма, бабіна лета завітае да беларусаў у другой палове верасня, але пакуль што сіноптыкі не бяруцца назваць яго дакладны тэрмін...

Надзея НІКАЛАЕВА.

АРАБСКІ ШЭЙХ ПАВЁЗ З БЕЛАРУСІ «СЕРАБРО» І МАЛАДУЮ ЖОНКУ

Член каралеўскай сям'і Аль Мактум, якая кіруе Дубаем, шэйх Саід бен Мактум Аль Мактум, 5 верасня пакінуў беларускую сталіцу і накіраваўся на Кіпр на этап Кубка свету па стэндавай стральбе. Невядома, ці ўдасца там заваяваць нейкія ўзнагароды, а вось з Мінска 30-гадовы Саід Аль Мактум звёз іх ажно дзве — спартыўную, «серабро» ў дысцыпліне скіт і асабістую, маладую жонку Наташу, азербайджанку па нацыянальнасці.

Як паставілася маладая жонка да таго, што ў шэйха ў Дубаі ўжо ёсць жонка і пяцёра дзяцей, прэсе даведацца не ўдалося.

Затое вядома, што шэйх высока ацаніў прыём, аказаны ў Беларусі, абстаноўку ўвогуле і спартыўныя аб'екты ў прыватнасці. У сакавіку наступнага года каманда ААЭ зноў мае намер наведаць нашу краіну для трэніровак, а ў перспектыве арабскі бок зацікаўлены ў стварэнні ў Беларусі пастаянна дзеючай трэніровачнай базы для сваіх спартсменаў. Гэтаксама Саід Аль Мактум вітаў рашэнне Генеральнай асамблеі міжнароднага стралковага саюза правесці ў Мінску ў 2008 годзе фінал Кубка свету.

Вікторыя ЗАХАРАВА.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

РАДА 6-ГА СКЛІКАННЯ ПАЧНЕ ПРАЦЭДУРУ ІМПІЧМЕНТУ ЮШЧАНКУ?

Старшыня Вярхоўнай Рады 5-га склікання Аляксандр Мароз не выключае, што наступны склад парламента пачне супраць прэзідэнта Украіны Віктара Юшчанкі працэдуру імпічменту.

Паводле яго слоў, калі адна галіна ўлады імкнецца ўзяць на сябе функцыі другой, то гэта па юрыдычных вызначэннях з'яўляецца ўзурпацыяй улады, за што прадугледжана адказнасць, у тым ліку крымінальная. Мароз адзначыў, што ў адносінах да прэзідэнта Канстытуцыяй вызначаны парадак выказвання яму недаверу ў выглядзе імпічменту. «І, відавочна, новы парламент, калі выбары сапраўды адбудуцца і паўнамоцтвы парламента будуць прызнаныя, займаецца гэтым пытаннем, таму што без пакарання пакідаць тое, што робіцца сёння ва Украіне, нельга», — сказаў ён.

СУСВЕТНЫМ ЛІДАРАМ ПА ЯКАСЦІ ЖЫЦЦЯ ПРЫЗНАНА НАРВЕГІЯ

Часопіс The Economist надрукаваў чарговы штогадовы рэйтынг краін па якасці жыцця.

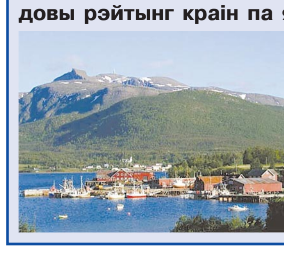

Лідарам дваццаткі стала Нарвегія, за ёй ідуць Ісландыя і Аўстралія. Замыкае спіс Новая Зеландыя. Рэйтынг заснаваны на індэксе развіцця чалавечага патэнцыялу, распрацаванага ААН, які разлічваецца па трох асноўных паказчыках: чакаемая працягласць жыцця пры нараджэнні, узровень адукацыі насельніцтва і ўзровень рэальных даходаў насельніцтва.

У ШВЕЦЫІ ЗАТРЫМАЛІ П'ЯНАГА ЎКРАІНСКАГА ПІЛОТА

Украінскага пілота, які знаходзіўся пад уздзеяннем алкаголю, затрымалі ў сераду ў стакгольмскім аэрапорце Арланда. Затрыманы з'яўляўся галоўным пілотам украінскага экіпажу чартарнага рэйса Міжнародных Украінскіх Авіяліній.

Шведы абвінавачваюць украінца ў грубым парушэнні правілаў паветраных перавозак. Калі пілота прызнаюць вінаватым, яму пагражае страта лётнага сертыфікату. У сувязі з інцыдэнтам самалёт быў затрыманы на 6 гадзін, а пілота замянілі на шведскага. На борце чартарнага рэйса, які павінен быў следаваць на Канарскія астравы, знаходзілася 157 чалавек. Адзначым, што гэта не першы інцыдэнт са спажываннем алкаголю ўкраінскімі пілотамі за мяжой — у пачатку года ў Нарвегіі камандзір экіпажа ўкраінскага Ан-22 быў асуджаны на 5 месяцаў турмы; 8 студзеня нарвежская паліцыя затрымала семярых грамадзян Украіны — членаў экіпажа Ан-22, якія збіраліся вылецець у нецвярозым стане.

ДА 2030 ГОДА АРКТЫКА ЗАСТАНЕЦЦА БЕЗ ІЛЬДОЎ

Гэтым летам арктычныя льды таялі ў беспрэцэдэнтным тэмпе, і цяпер плошча акіянскіх лядовых палёў у рэгіёне зменшылася да рэкорднага ўзроўню, адзначае The Guardian. Спецыялісты літаральна ўзрушаны таяннем ільдоў: толькі за мінулы тыдзень знікла частка лядовага покрыва, якая па плошчы ўдвая перавышае Вялікабрытанію.

Таянне было настолькі інтэнсіўным, што паўночна-заходні праход уздоўж паўночнага ўзбярэжжа Канады цяпер поўнасцю судаходны. Да канца верасня можа ачысціцца ад ільду і паўночна-ўсходні праход уздоўж расійскага ўзбярэжжа Паўночнага Ледавітага акіяна. Калі знікненне льдоў будзе працягвацца такімі ж тэмпамі, то да 2030 года летам у Арктыцы зусім не застанецца льдоў. Паведамленне вучоных, безумоўна, падагрэе цікавасць палітыкаў да Арктыкі. Ужо зараз некалькі краін змагаюцца за права на асваенне радовішчаў нафты і газу, якія, як лічыцца, залягаюць пад дном акіяна.

КАЗЛОЎ ЗАБІЛІ — «БОІНГ» ПАЛЯЦІЦЬ!

Прадстаўнікі дзяржаўнай авіякампаніі Непала прынеслі ў ахвяру двух казлоў, каб забяспечыць бесперабойную работу аднаго са сваіх двух самалётаў «Боінг-757», паведамляюць інфармагенцтвы.

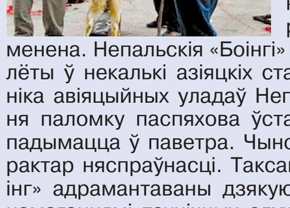

Абрад ахвярапрынашэння індуісцкаму богу неба быў праведзены перад няспраўным самалётам у адзіным міжнародным аэрапорце краіны. Некалькі тыдняў таму ў лайнеры знайшлі тэхнічную непаладку, з-за чаго частка рэйсаў авіякампаніі была адменена. Непальскія «Боінгі» выконваюць міжнародныя палёты ў некалькі азіяцкіх сталіц. Паводле слоў прадстаўніка авіяцыйных уладаў Непала, пасля ахвярапрынашэння паломку паспяхова ўстаранілі, і самалёт зноў можа падымацца ў паветра. Чыноўнік не стаў удакладняць характар няспраўнасці. Таксама не зразумела, ці быў «Боінг» адрамантаваны дзякуючы ўмяшанню бажаства або намаганнямі тэхнічных службаў.

Кватэрнае пытанне

Калі тэлефон адключаны

У ЖЭСе прачытаў інфармацыю аб парадку пераразліку платы за жыллёва-камунальныя паслугі (ацяпленне, водазабеспячэнне, каналізацыю і інш.) пры часовай адсутнасці па ўважлівых прычынах грамадзян, якія пражываюць у шматкватэрных дамах. А як у такіх выпадках рэгулююцца пытанні аплаты за радыёкропку і тэлефон?

Л.Н. *Брэст*

У адпаведнасці з падпунктам 2.22 Правілаў аказання паслуг мясцовымі тэлефоннымі сеткамі (зацверджаны загадам Мінсувязі ад 19 чэрвеня 1995 года № 66) па просьбе абанента дапускаецца часовае выключэнне тэлефона на тэрмін, указаны ім у заяве. У гэтым выпадку за абанентам захоўваецца нумар тэлефона і бярэцца абанентная плата за час захоўвання абанемента. Плата за падключэнне тэлефона зноў не спаганяецца.

Згодна з Правіламі аказання паслуг радыёфікацыі (зацверджаны пастановай Мінсувязі ад 6 верасня 2002 года № 19), паводле заявы абанентаў-спажыўцоў робіцца адключэнне радыёкропкі ад сеткі праводнага вяшчання і плата за паслугі праводнага вяшчання не спаганяецца. За падключэнне радыёкропкі зноў у радыётрансляцыйную сетку праводзіцца плата ў адпаведнасці з тарыфамі на паслугі радыёфікацыі для насельніцтва.

Агульны «стаж»? Не падстава

Мой муж з 1969 года працуе на адным са сталічных прадпрыемстваў. З 1974-га стаіць у чарзе на паляпшэнне жыллёвых умоў. Летась нам, як быццам, ужо прапанавалі будавацца, але потым агледзеліся, што ў 1998 г. сын выпісваўся з кватэры і ў нас амаль год «хапала метраў». Гэта значыць, не было падстаў знаходзіцца на ўліку. Але ж і без гэтага года «стаж» чакання ў нас вельмі вялікі. Дык ці правільна нам адмовілі?

Р. Б., *г. Мінск.*

Паляпшэнне жыллёвых умоў ажыццяўляецца ў парадку чарговасці, зыходзячы з часу пастаноўкі на ўлік. Гэта правіла прымяняецца як па месцы працы, так і па месцы жыхарства. Яно ж дзейнічае і пры прадастаўленні дзяржпадтрымкі (ільготнае крэдытаванне, пазыкі, субсідыі). У дадзеным выпадку, верагодна, на прадпрыемстве ёсць работнікі, якія былі прыняты на кватэрны ўлік раней сям'і заяўніка і пакуль яшчэ не палепшылі жыллёвыя ўмовы.

Што датычыцца пераносу чаргі, то пры выпісцы сына ўзровень забяспечанасці жыллём у займаемай кватэры павысіўся і адпаведна зніклі падставы для знаходжання сям'і на кватэрным уліку.

У пісьме, аднак, не паведамляецца, па якой прычыне сын выпісваўся з кватэры. У асобных выпадках за грамадзянамі, якія адсутнічаюць, захоўваюцца жыллёвыя правы. У тым ліку і права на знаходжанне на кватэрным уліку (прызыў на тэрміновую ваенную службу, накіраванне арганізацыяй на вучобу, звальненне ў сувязі са скарачэннем колькасці альбо штату працаўнікоў і ў іншых выпадках, прадугледжаных заканадаўствам і калектыўным дагаворам).

Віктар САВІЦКІ.

Летась беларусы набылі 160 тыс. камп'ютараў

У Беларусі імклівымі тэмпамі развіваецца рынак інфармацыйных тэхналогій

Паводле звестак прадстаўніцтва карпарацыі «Microsoft» у Беларусі і Украіне, летась беларусы набылі амаль 160 тыс. персанальных камп'ютараў.

Дынаміка росту гэтага сегменту рынку ў нашай краіне складае каля 25—30 працэнтаў у год, што з'яўляецца адным з лепшых паказчыкаў не толькі ў СНД, але і ва ўсёй Усходняй Еўропе. Не дзіўна, што беларускі рынак высокіх тэхналогій вабіць да сябе буйнейшага ў свеце вытворцу праграмнага забеспячэння — карпарацыю «Microsoft». Сусветнавядомая фірма, якая працуе на нашым рынку толькі са студзеня 2005 года, сёлета істотна ўмацавала свае пазіцыі ў Беларусі. За 2007 фінансавы год агульны аб'ём бізнэсу «Microsoft» у нашай краіне павялічыўся на 218 працэнтаў. Аснову бізнэсу «Microsoft» у Беларусі складае продаж праграмнага забеспячэння. Адметна, што карпарацыі ўдалося дасягнуць значных поспехаў, нягледзячы на дамінаванне «пірацкай прадукцыі» на айчынным рынку. Па некаторых падліках, доля кантрафакту ў гэтым сегменце беларускага рынку дасягае 90 працэнтаў. Тым не менш, прадстаўнікоў карпарацыі «піраты» не бянтэжаць. На думку генеральнага дырэктара «Microsoft» у Беларусі і Украіне Валерыя Ланавенкі, «паспяховая барацьба з парушэннямі правоў інтэлектуальнай уласнасці — усяго толькі пытанне развіцця ў Беларусі адпаведнага заканадаўства і інфраструктуры».

Мікола ДЗЯБЁЛА.

Ну і ну!

За прэзерватыў — $2 млн?

Жыхар Масквы падаў у суд іск на суму 50 млн расійскіх рублёў (каля $2 млн) супраць аднаго з расійскіх піўзаводаў. У такую суму істец ацаніў маральны ўрон, які ён панёс, знайшоўшы ў закаркаванай бутэльцы піва прэзерватыў і ўпакоўку ад яго.

Пацярпелы набыў у магазіне цэлую скрыню піва, таму адразу не ўбачыў староннія прадметы. Экспертыза ўстанавіла, што яны трапілі ў бутэльку менавіта на прадпрыемстве — вытворцы напою.

Такую буйную суму іскавых патрабаванняў адвакат істца тлумачыць тым, што пацярпелы атрымаў цяжкую маральную траўму і ў цяперашні час не можа ўжываць напоі заводскай вытворчасці з-за боязі знайсці ў іх староннія прадметы і атруціцца. Ён вымушаны быў звярнуцца па дапамогу да псіхолага і цяпер праходзіць курс псіхатэрапіі. Акрамя таго, як лічыць абарона пацярпелага, гэта судовая справа павінна стаць прэцэдэнтам, паколькі ў цяперашні час спажывец у Расіі практычна бяспраўны перад «бязмежжам вытворцаў харчовых тавараў».

Эдуард ПІВАВАР, БЕЛТА.

«ДАБРО» ДАБРО ПРЫНОСІЦЬ ЛЮДЗЯМ

Выпрабавана на сабе

Загаловак, відаць, трэба патлумачыць. У нас, на захадзе Віцебшчыны, спакон веку дабром называлі збожжа. І назва гэта поўнасцю апраўданая. Для селяніна збожжа — жыта ці пшаніца, ячмень ці авёс — заўсёды прыносіць дабро ў хату. Стагоддзямі наяўнасць патрэбнай колькасці дабра на зіму, да новага ўраджаю азначала, што сям'я не будзе галадаць, не пойдзе з торбаю па людзях. Хлеб ды бульба былі асноўным харчаваннем вяскоўца яшчэ і ў першай палове XX стагоддзя. Помніце, герой аднаго верша Максіма Танка завітаў зімовым вечарам пераначаваць у вясковую хату. А гаспадар распавядае яму, што хлеб у іх на стол кладзецца толькі для гасцей. А потым горка ўздыхае:

«Добра, калі хопіць бульбы
ў нашай хаце
Да вясны, да першых,
з выраю буслоў.»

Сёння, зразумела, не толькі хлебам і бульбай жыве селянін. Але ж і не толькі па традыцыі адносіны да дабра, збожжа ў большасці беларусаў асабліва трапяткія. Кожны год дзяржава вельмі вялікую ўвагу надае вырошчванню і ўборцы збожжавых культур. Дастойны ўраджай — аснова харчовай бяспекі краіны.

Сёлета і на маёй роднай Віцебшчыне вырашчаны і сабраны добры ўраджай дабра. Прадаецца яно дзяржаве, застаецца ў сельгаскааператывах для жывёлы.

Але хачу павесці гаворку аб тым збожжы, дабры, якое ў гэтым годзе апынулася ў засеках вяскоўцаў, у іх прыватных гаспадарках. Тым больш што і сам меў нейкае дачыненне да хлебаробскай справы. Ёсць і канкрэтныя назіранні.

Сёлета пад маім апекаваннем (не па праву валодання, а з прычыны неабходнай дапамогі блізкаму чалавеку) быў ладны кавалак зямлі ля вёскі Хацілы. У гаспадыні там бацькоўскі дом, сад і каля трыццаці сотак. Не хочацца ёй зусім забывацца на Бацькаўшчыну. Вось і ўрабляецца зямля. Восенню вырашыў пасеяць там трыцікале. Вырасла неблагое. І вось жнівень — самая пара малацьбы. У мясцовым сельскім вытворчым кааператыве «Хацілы» заплаціў за прадастаўленне камбайна 50 тысяч рублёў. Трэба было чакаць, калі тэхніка выслабаніцца. І тут не ў першы ўжо раз аддаў даніну мабільнаму тэлефону. Пазваніў камбайнер з калгаса: «Заканчваю рамонт. У дзве гадзіны буду на вашым участку». А потым яшчэ адзін званок: «Паспяшайцеся. Я ўжо да вас еду». Да Хаціл некалькі кіламетраў, так што паспелі на машыне своечасова. Камбайнер пачаў абмалот, мы ж рыхтавалі мяхі, вялікую посцілку, куды будзе высыпацца збожжа. Але на палове ўчастка камбайн зламаўся. Той, хто вырошчвае зерне, зразумее роспач: надвор'е ўжо пачынае псавацца. А тут такая затрымка. Ды толькі камбайнер пазваніў па «мабільніку» — і літаральна праз паўгадзіны на наш участак прыйшло другое «Палессе», а потым і трактар, які пацягнуў няспраўную машыну ў майстэрні.

Хутка змалацілі, выгрузілі на посцілку ўраджай. Карэннаму гараджаніну цяжка зразумець, што адчуваеш у той момант, калі з камбайна моцным струменем высыпаецца збожжа. Хоць і працуе рухавік машыны, усё роўна чуваць, як яно шалясціць, спачатку стукае па посцілцы, а потым толькі шуміць, рассыпаючыся па ёй...

Камбайн пайшоў на іншыя ўчасткі, сабралі зерне ў мяхі, за тры рэйсы на легкавіку перавезлі дадому. Цяпер крыху дасушыць на асфальтаваным дварышчы, пераверяць — і гатова. Трэба сказаць, што ў гаспадыні быў яшчэ ўчастак, дзе вясной я сеяў ячмень. Змалацілі і яго таксама. Але калі ўзяць у рукі аловак і падлічыць выдаткі, то зерне на такіх невялікіх участках вырошчваць нявыгадна. Ды толькі цягне людзей да зямлі. Адна справа — купіць на кірмашы. Іншая — прывезці са свайго поля. Хаця б і тым жа курам, калі іншай гаспадаркі не трымаеш.

Увогуле ж вяскоўцам займацца вырошчваннем зерневых прасцей, чым гараджанам, якія яшчэ маюць на вёсцы кавалкі зямлі. Па-першае, участкі ў іх вялікія, так што намалот немалы. Гаварыць пра вялікія прыбыткі не даводзіцца, але ў многіх хапае не толькі на жывёлу: нешта здаецца ў калектыўную гаспадарку, адвозіцца на кірмаш.

Што такое — вырасціць, скажам, азімую збажыну? Восенню можна і канём узараць кавалак зямлі, з сявенькай прайсціся па ім, рассыпаць збожжа. (Ганаруся, што гэту работу засвоіў няблага. І калі іду не з сявенькай, а са звычайным вядром на повязі па чорнай, пераараной і забаранаванай зямлі, рассяваю зерне, заўсёды ўспамінаю нашага класіка Караткевіча. У нейкім з яго раманаў было: «Выйшлі сейбіты на нівы свае».) Пасеяў, забаранаваў — а цяпер чакай найперш дажджу, а зімою снегу. Калі ёсць магчымасць, зрабі хім-праполку, падсей угнаенні. Ведаю, што ёсць ужо аматары вырошчвання збажыны без аніякай хіміі. Гэта — багатыя людзі, яны потым наймаюць работнікаў для жніва сярпамі ці косамі, абмалоту збажыны, мелива і выпечкі хлеба самага натуральнага, нават на кляновых лісцях.

Але ўсё-такі нават на маленькіх участках абмалот вядзецца камбайнамі. Шмат было раней праблем для калгаснікаў з гэтым. Ды толькі і тут прыходзіць новае. У некалі славутым... Чаму некалі? І сёння вядомым на ўсю краіну сельскагаспадарчым вытворчым кааператыве «Навасёлкі-Лучай» Пастаўскага раёна вясковец вясною падае заяву аб тым, якую плошчу зерня ён хацеў бы вырасціць (зразумела, да гектара). Сельгаскааператыў бярэ на сябе гэту турботу — ад падрыхтоўкі насення да пасеву, догляду, уборкі, потым сушкі зерня, яго ачысткі. Можа нават змалоць зерне на корм жывёле. І абыходзіцца гэта вяскоўцу ўдвая таней, чым бы ён займаўся справай сам. Канешне, такі клопат сельгаспрадпрыемству абыходзіцца ў капейчыну. Але ж затое людзі ў ім працуюць у самую гарачую пару без аніякіх турбот пра сваё дабро, сваё збожжа. Вось яно — чыстае, дагледжанае, ляжыць на калгасным таку. Колькі трэба — забірай.

Ёсць шмат іншых прыкладаў падобнага падыходу да вырашэння зерневых спраў на вёсцы.

Але ў некаторых вёсках яшчэ дужыя мужчыны косяць свае збожжавыя палеткі, складаюць іх у стагі ў чаканні, калі прыйдзе камбайн для абмалоту. У прынцыпе праблема абыходжання з вырашчаным дабром вырашальная. Нават несельгаспадарчыя прадпрыемствы сёння маюць свае камбайны. І гектар добра паспелай, ураджайнай збажыны для вяскоўца і нават гараджаніна абавязкова павінен стаць дабром, надзеяй на добрую будучыню.

Алесь КАСЦЕНЬ.

Віцебская вобласць.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Ніна КАЛПАКОВА з дачкой **Алінай** збіраюць абмалочанае зерне на прысядзібным участку.

в. Бярозаўка, Слаўгарадскі раён.

Розгалас

НОВЫ ЗАГС У МСЦІСЛАВЕ

У Мсціславе адкрылі новае памяшканне для аддзела ЗАГС. Раней жыхары райцэнтра рэгістравалі шлюбы і разводы, нараджэнні і смерці ў прыстасаваных пакоях Дома культуры.

Цяпер ЗАГС атрымаў новае памяшканне ў будынку райвыканкама. На яго рэканструкцыю было выдаткавана больш за 60 млн рублёў, і аддзелачныя работы яшчэ працягваюцца. У светлых і прасторных пакоях паставілі сучасную офісную мэблю і камп'ютарную тэхніку.

У дзень адкрыцця новага ЗАГСа першую пару, якая брала шлюб, павіншавалі прадстаўнікі райвыканкама і ўручылі маладым падарунак. Пасля ўрачыстай цырымоніі яны адправіліся ўскласці кветкі да помніка Пятру Мсціслаўцу — добра, што ЗАГС цяпер месціцца насупраць скульптуры вядомага асветніка, а таксама да Алеі герояў. Такая цяпер новая прыгожая традыцыя маладых мсціслаўцаў.

Ілона ІВАНОВА.

БАНКІ ПАМЯНЯЛІ ЛІЦЭНЗІІ

Яшчэ дзвюм фінансавым установам — ЗАТ «Дэльта Банк» і ААТ «Міжнародны рэзервовы банк» — заменены раней выдадзеныя дазволы (ліцэнзіі) на ажыццяўленне банкаўскай дзейнасці.

Як падкрэсліў у гутарцы з карэспандэнтам «Звязды» прэс-сакратар Нацыянальнага банка Міхаіл Журавовіч, адпаведная пастанова прынята ў сувязі з тым, што банкі давялі статутны фонд да 5 млн еўра. Разам з тым, уласны капітал гэтых банкаў пакуль не адпавядае ўстаноўленаму нарматыву, гэта значыць эквіваленту не менш 10 млн еўра. А таму банкам да 1 ліпеня наступнага года прыпынена дзейнасць выдадзенай ліцэнзіі на прыцягненне грашовых сродкаў насельніцтва ва ўклады (дэпазіты), а таксама на адкрыццё і вядзенне банкаўскіх рахункаў фізічных асобаў.

Ігар ГРЫШЫН.

ПЕРАПІСВАЕМ ТЭЛЕФОННУЮ КНІЖКУ...

5 верасня ў сталіцы распачынаецца пераключэнне тэлефонных абанентаў з нумарацыяй 238-00-00—238-09-99 на новую электронную АТС з заменай нумарацыі на 385-00-00—385-09-99.

Усе гэтыя абаненты пасля перападключэння на электронную АТС атрымаюць доступ да дадатковых сэрвісных відаў абслугоўвання. А 17 верасня ў Мінску распачнецца пераключэнне абанентаў з нумарацыяй 279-30-00—279-39-99 на новую электронную АТС з заменай нумарацыі на 376-00-00—376-09-99. Пасля завяршэння падключэння на старыя тэлефонныя нумары будзе ўстаноўлены аўтаінфарматар, які паведаміць пра новы парадак набору нумара.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ПРЫ ЗАТРЫМАННІ СУПРАЦІЎЛЯЛІСЯ ДЗЯРЖІНСПЕКТАРАМ

Супрацоўнікамі Любанскай міжрайінспекцыі за крадзеж рыбы на сажалках ААТ «Рыбакамбінат «Любань» былі затрыманы два грамадзяніны. Канфіскаваная рыба агульнай вагой 55 кілаграмаў на суму больш за 10 базавых велічынь (313,5 тыс. рублёў) здадзена на склад рыбгаса.

Пры затрыманні парушальнікі аказалі непадпарадкаванне і фізічнае супраціўленне дзяржінспектарам. На месца здарэння была выклікана следча-аператыўная група Любанскага РАУС. Матэрыялы ў адносінах да гэтых асобаў перададзены ў пракуратуру Любанскага раёна.

А работнікамі Мікашэвіцкай міжрайінспекцыі на возеры Белае Жыткавіцкага раёна за незаконнае паляванне (без паляўнічай пуцёўкі) быў затрыманы грамадзянін 1977 года нараджэння, індывідуальны прадпрымальнік. За парушэнне Правілаў вядзення паляўнічай гаспадаркі і палявання на яго складзены адміністратыўны пратакол, канфіскаванае ружжо перададзена ў Жыткавіцкі РАУС. Пры затрыманні грамадзянін, знаходзячыся ў нецвярозым стане, аказаў непадпарадкаванне і фізічнае супраціўленне дзяржінспектарам, за што быў прыцягнуты судом Жыткавіцкага раёна да адміністратыўнай адказнасці ў выглядзе штрафу ў памеры трох базавых велічынь.

Сяргей РАСОЛЬКА.

У МАСКВЕ З'ЯВІЎСЯ ГОМЕЛЬСКІ МАГАЗІН

Называецца ён «Сябры», і яго адкрыццё было прымеркавана да святкавання 860-годдзя сталіцы Расійскай Федэрацыі, у якім прынялі ўдзел таксама старшыня Гомельскага аблвыканкама Аляксандр Якабсон і яго намеснік Баляслаў Пірштук.

Магазін — прадуктовы, і гандаль у ім беларускімі таварамі ішоў вельмі бойка, бо масквічы добра знаёмыя з іх высокай якасцю.

Дарэчы, з гэтай акругай у гамяльчан усталяваліся добрыя сувязі яшчэ некалькі гадоў назад, якія пастаянна развіваюцца. Па прапанове прэфекта ўказанай акругі Аляксея Чэлышава яны могуць узяць у арэнду тут гандлёвыя плошчы. Масквічам спадабаўся ў горадзе на Сожы Палац гульнявых відаў спорту — такі ж яны будуць узводзіць у сябе па праекту гамяльчан і з прымяненнем гомельскіх клееных драўляных канструкцый.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

ОАО «УНИВЕРСАМ «ЗАСЛАВЛЬ»
СООБЩАЕТ, ЧТО

ВНЕОЧЕРЕДНОЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ

состоится 17 сентября 2007 г. в 13 часов по адресу: г. Минск, пр-т Победителей, 49.

Повестка дня:

1. О досрочном прекращении полномочий членов Совета директоров и ревизора Общества.
2. Выборы членов Совета директоров и ревизора Общества.
3. Об аннулировании акций ОАО «Универсам «Заславль», выкупленных на баланс Общества.
4. Об изменении размера Уставного фонда ОАО «Универсам «Заславль».
5. О внесении и утверждении изменений и дополнений в Устав ОАО «Универсам «Заславль».
6. О совершении сделок Общества.

Телефон для справок 226-61-90.

Гульня № 1

Капітану зборнай знайшлі замену

Замест Аляксандра Глеба ў дабрачыннай акцыі перад матчам з румынамі ўзяў удзел Павел Пласконны

У Мінск чартэрным рэйсам прылятае нацыянальная зборная Румыніі па футболу. У Дзень горада, 8 верасня, жыхары і госці Мінска могуць пабачыць гульню лідара адборачнай групы і падтрымаць беларусаў у адказнай сустрэчы на сталічным «Дынама».

Каго ж мы пабачым на полі мінскага «Дынама» 8 верасня? Лягчэй сказаць, хто дакладна аказаўся па-за гульнёй. Гэта ігракі томскай «Тамі» Аляксандр Кульчы і Віталь Булыга, якія адмовіліся ад прапановы Бернда Штанге прыехаць на таварыскі матч з Ізраілем з-за занятасці ў клубе. Нападаючага італьянскай «Пізы» Віталя Кутузава вырашылі не непакоіць у сувязі з яго бацькоўствам. А вось чаму не выкліканы ў зборную галкіпер «Масквы» Юрый Жаўноў, які ўжо аднавіўся пасля траўмы, пакуль застаецца загадкай. Хутчэй за ўсё адказ на яе дасць сёння сам галоўны трэнер на прэс-канферэнцыі ў Доме футболу. Магчыма, Штанге палічыў, што лепей аддаць перавагу тым варатарам, каго ён праверыў у матчы з ізраільцянамі, калі беларусы святкавалі перамогу (тады Жаўноў адсутнічаў з-за траўмы). Аднак, каго настаўнік паставіць у вароты на гэты раз, адразу вызначыць цяжка: Васіль Хамутоўскі трапіў у няміласць клубнага кіраўніцтва, бо замест таго, каб рыхтавацца да адказнага матча «Тамі» (каманда знаходзілася ў аўтсайдэрах прэм'ер-лігі), адправіўся на таварыскі матч зборнай, а галкіпер «Масквы» Антон Амельчанка правёў толькі адзін матч у варотах зборнай. Расцэнім іх шанцы, як 50 на 50.

Фота БЕЛТА.

Бернд ШТАНГЕ і адзін з варатароў зборнай Уладзімір ГАЕЎ у час адкрытай трэніроўкі.

Калі ў варатарскім пытанні ўзнікае дылема, то ў абаронцаў наогул складаная сітуацыя. Штанге можа спадзявацца на Арцёма Радзькова, Паўла Пласконнага, Яна Цігарава, а вось Сяргей Амельянчук яшчэ аднаўляецца пасля траўмы. Нагадаю, што замест абаронцы «Растова» быў выкліканы ігрок мінскага МТЗ-РІПО Ігар Мальцаў. Акрамя яго дэбютаваць у зборнай можа Ягор Філіпенка з барысаўскага БАТЭ.

Ці пойдзе Штанге на сваеасаблівую авантуру і праверыць на справе навічкоў у адборачным матчы? Улічваючы, што беларуская зборная зараз знаходзіцца на пятым месцы ў групе з 7 ачкамі і ўжо наўрад ці можа прэтэндаваць на выход на Еўра-2008, такі варыянт магчымы. Праўда, таго ж Мальцава Штанге можа вярнуць у «маладзёжку», якая мае шанц гуляць на чэмпіянаце Еўропы-2009. Менш хваляванняў выклікае наша паўабарона, дзе дамінуюць вопытныя Уладзімір Карыцька, Цімафей Калачоў, Дзяніс Коўба, Максім Рамашчанка, Аляксандр Глеб. Праўда, капітан зараз падхапіў ангіну. Па гэтай прычыне днямі паўабаронцу лонданскага «Арсенала» знайшлі замену... Не палохайцеся: не на полі (на яго Глеб выйдзе), а каб наведаць дзіцячы анкалагічны цэнтр у Бараўлянах. Замест Глеба ў дабрачыннай акцыі асацыяцыі БФФ узяў удзел Павел Пласконны. Акрамя абаронцы салігорскага «Шахцёра», з дзецьмі сустрэліся галоўны трэнер зборнай Бернд Штанге, намеснік старшыні асацыяцыі БФФ Міхаіл Вяргеенка і галкіпер «Тамі» Васіль Хамутоўскі.

Што ж датычыцца форвардаў, то ў распараджэнні Штанге лепшы бамбардзір нацыянальнага чэмпіянату Раман Васілюк з «Гомеля», Сяргей Карніленка з днепрапятроўскага «Дняпра», Генадзь Блізнюк і Віталь Радзівонаў з барысаўскага БАТЭ, лідара першынства краіны і прадстаўніка Беларусі ў Кубку УЕФА. А вось нападаючага брэсцкага «Дынама» Дзмітрыя Мазалеўскага ў матчы з румынамі мы наўрад ці пабачым. Хоць нямецкі спецыяліст і абяцаў пасля таварыскай сустрэчы з ізраільцянамі, дзе выпусціў дынамаўца ў абарону, абавязкова праверыць Мазалеўскага ў атацы. Справа ў тым, што форвард траўмаваў ікраножную мышцу. Адзінае, у чым нельга сумнявацца, — пад кіраўніцтвам новага галоўнага трэнера з Германіі ў беларусаў адкрылася другое дыханне (гэта было бачна яшчэ на дэбютным для Штанге таварыскім матчы з Ізраілем), і нашы зноў парадуюць сваім жаданнем змагацца ў кожным гульнявым моманце да фінальнага свістка.

— Прыход новага трэнера стаў знакавай падзеяй, — заявіў днямі старшыня БФФ Генадзь Нявыглас у час гутаркі з навучэнцамі Мінскага дзяржаўнага Палаца дзяцей і моладзі. — Новы настаўнік уносіць у падрыхтоўку нашай каманды еўрапейскія методыкі гульні. Аднак шмат будзе залежаць і ад саміх ігракоў.

Ірына ПРЫМАК.

РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» ПРОВОДИТ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТОВ НЕДВИЖИМОСТИ

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ НА ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТОВ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ СОБСТВЕННОСТИ 26 СЕНТЯБРЯ 2007 г.

№ п/п	Наименование объекта (местонахождение объекта, общая площадь (кв. м)	Начальная цена продажи объекта (руб.)	Сумма задатка (руб.)	Площадь отчуждаемого участка (га)	Форма проведения торгов
1	2	3	4	5	6
1.	Здание гаража (инв. № 91), здание склада (инв. № 92), здание склада ГСМ (инв. № 93), здание конторы (инв. № 94), здание заправки ГСМ (инв. № 96), кабельные линии электропередач ААБ-13х120, инв. № 108, асфальтобетонное покрытие (инв. № 109), цементобетонное покрытие (инв. № 110), ограждение из колючей проволоки (инв. № 111), ворота металлические (инв. № 112), в/г № 78, г. Витебск, ул. 1-я Заречная, 2Б; 795,4 м².	154 000 000	15 400 000	1,1886	Открытый аукцион
2.	Здание аэродромной службы (административное) (инв. № 92/57), в/г № 92 «Мачулищи», Минский район; 329,9 м²	186 000 000	18 600 000	0,0441	Открытый аукцион
3.	Здание мастерской с тамбуром (инв. № 14/623), в/г № 14 «Печи», г. Борисов, ул. Братьев Вайнрубов, 100; 4887,7 м²	315 000 000	31 500 000	1,2564	Открытый аукцион
4.	Здание контрольно-технического пункта, в т.ч. мастерские (инв. № 5/306) с асфальтовым мощением (инв. № 306), в/г № 5 «Авиагородок», г. Бобруйск, 2 этажа; 177,0 м².	74 000 000	7 400 000	0,0386	Открытый аукцион
5.	Здание неотапливаемого гаража (инв. № 5/305) с асфальтовым мощением (инв. № 305), в/г № 5 «Авиагородок», г. Бобруйск; 1196,0 м².	142 000 000	14 200 000	0,2692	Открытый аукцион
6.	Здание овощехранилища с крыльцами (инв. № 65/7) с ограждением из колючей проволоки — 21,6 м (инв. № Д, в/г № 65 «Солнечный», г. Гомель, ул. Речицкое шоссе, 91а; 51,0 м².	6 500 000	650 000	0,05	Открытый аукцион с условиями*
7.	Здание штаба с крыльцом (инв. № 65/4), здание уборной (инв. № 65/4а), ограждение дощатое (инв. № Ф) — 45 м, ограждение глухие ж/б панели (инв. № Х) — 348 м, ограждение кирпичное (инв. № Ш) — 6,52 м, ворота метал. (инв. № Щ) — 9 м², в/г № 65 «Солнечный», г. Гомель, ул. Речицкое шоссе, 91а; 233 м²	108 700 000	10 870 000	0,4	Открытый аукцион с условиями*
8.	Здание поликлиники (инв. № 1/39) с асфальтовым мощением (инв. № 39) — 42 м², внутридворовой водопроводной сетью (инв. № В3) — 73,6 м, квартальными канализационными сетями (инв. №№ К1, К2) 153,85 м, кабельными линиями 0,4 кВ (инв. №№ КЛ1, КЛ2) — 143,9 м, г. Бобруйск, в/г № 1 «Крепость»; 652,0 м²	150 000 000	15 000 000	0,2368	Открытый аукцион с условиями**

* Профиль использования объекта (п. 6, п. 7): производственная база, склад, размещение производства при условии согласования с заинтересованными службами (санитарно-эпидемиологической, пожарной, экологической и т.д.).

** Условие реализации объекта (п. 8): не позднее чем в месячный срок с момента совершения сделки. Новый собственник обязан подписать и зарегистрировать охранное обязательство здания, а также осуществлять права собственника в отношении указанного объекта в соответствии с законодательством об охране историко-культурного наследия.

Тип помещения: отдельно стоящие. **Форма проводимого аукциона:** без условий (кроме п. 6, п. 7, п. 8). Здания в аренде не находятся. Окончательное решение об отводе земли принимается местными органами власти.

Аукцион состоится в 11 часов 30 минут 26 сентября 2007 г. по адресу: г. Минск, ул. Казинца, 4, ГО «Белресурсы».

Прием документов на участие в аукционе заканчивается в 17.00 24 сентября 2007 г. по адресу: г. Минск, ул. Казинца, 2, комн. 618, РУП «Белспецконтракт».

Победитель аукциона обязан:
1. Заключить договор купли-продажи в день проведения аукциона.
2. Произвести оплату стоимости объекта платежами в течение 20 календарных дней со дня подписания договора купли-продажи.

Все денежные расчеты производятся путем перечисления их на расчетный счет РУП «Белспецконтракт»: 3012008660018 в Октябрьском отделении ОАО «БелПСБ» г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, код 357, УНП 101099370. **Без НДС.**

По ранее проведенным торгам извещения публиковались в газетах: «Звязда» 7 октября, 13 октября, 18 ноября, 5 декабря 2006 г., 28 февраля, 7 июня, 10 июля, 27 июля, 10 августа 2007 г., «Народное слово» 10 июля 2007 г., «Коммерческий курьер» 11 июля 2007 г., «Единство» 18 июля 2007 г.

Справки по тел.: (017) тел./факс 224 88 05. Наш адрес в Интернете: www.belspeckontrakt.com; e-mail: info@belspeckontrakt.com

Лепшых паштальёнаў і сувязістаў вызначылі ў Брэсце

Дзявяты абласны конкурс сярод паштальёнаў і аператараў паштовай сувязі прайшоў ў Брэсце. На спаборніцтвы сабраліся каманды-пераможцы раённых аглядаў.

У гэтым годзе была новая форма «хатняга задання»: канкурсанты рыхтавалі электронную прэзентацыю з прапановамі па поўнай аўтаматызацыі ўсіх вытворчых працэсаў вузла сувязі. Лепшымі сярод паштальёнаў сталі Тамара Грыгор'ева з першага аддзялення сувязі Брэста і Наталля Ботух з другога аддзялення, а таксама Алена Верас з Вулькі-2 Лунінецкага раёна і Галіна Сахарчук са Старога Сяла Жабінкаўскага раёна.

Пераможцамі сярод аператараў паштовай сувязі выйшлі Валянціна Сечык з Баранавіч, Таццяна Скарабагатая і Вольга Селіванюк з Брэста.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Спорт-тайм

ДВОЙЧЫ ЗАЛАТАЯ

Фота БЕЛТА.

Другі залаты медаль на чэмпіянаце свету па летняму біятлону заваявала Наталля Сакалова. Да ўзнагароды вышэйшай пробы ў спрынце беларуска дадала «золата» ў масстарце на 5 кіламетраў. Сакалова зарабіла 4 штрафныя кругі, але гэта не перашкодзіла ёй фінішаваць першай на тры секунды раней за сярэбранага прызёра Алену Хрусталёву з Казахстана.

ПЕРШЫ БЛІН НЕ КАМЯКОМ

Удалым аказаўся для беларускіх гандбалістаў стартавы матч першага кваліфікацыйнага раўнда Кубка кубкаў. У сталічным спарткомплексе ва Уруччы мінскі СКА выйграў у чэшскага клуба «Гумарны Зубржы» — 38:30. У складзе пераможцаў большую колькасць мячоў закінуў Барыс Пухоўскі (20). Матч у адказ каманда Спартака Міравовіча правядзе 8 верасня ў Чэхіі.

ЧЭМПІЁН УЗМАЦНЯЕ ЛІДАРСТВА

Футбалісты барысаўскага БАТЭ зрабілі яшчэ адзін крок да другога запар тытула мацнейшай каманды Беларусі і чацвёртага ў гісторыі клуба. У 18-м туры дзеючыя чэмпіёны краіны выйгралі ва ўладальніка Кубка Беларусі брэсцкага «Дынама» — 2:1. Дарэчы, дынамаўцы зараз знаходзяцца ў аўтсайдэрах і рызыкуюць вылецець з эліты. А вось становішча БАТЭ вельмі моцнае: адрыў падначаленых Ігара Крыушэнкі ад бліжэйшага саперніка, сталічнага МТЗ-РІПО, складае 11 ачкоў (усяго каманда набрала 42 ачкі і мае матч у запасе). Мінчане ўпусцілі шанц крыху нагнаць лідара: трактаразаводцы прайгралі салігорскаму «Шахцёру» — 1:3. А менавіта гарнякі могуць адабраць у МТЗ-РІПО іх другое месца, бо ад яго каманду Юрыя Вяргейчыка аддзяляе ўсяго адно ачко (30 і 31). Вынікі іншых сустрэч: «Днепр» (Магілёў) — «Гомель» — 2:0, «Нёман» (Гродна) — «Віцебск» — 2:1, «Мінск» — «Дарыда» (Ждановічы) — 0:2, «Смаргонь» — «Тарпеда» (Жодзіна) — 0:0. Гульня мінскага «Дынама» і навапалацкага «Нафтана» перанесена на 26 верасня. Нагадаем, што 20 верасня БАТЭ правядзе ў гасцях у іспанскага «Вільярэала» матч Кубка УЕФА.

36,6°

«Мужчынскія вартасці» вітаміну С

Адсутнасць вітаміну С у нашым харчовым рацыёне прыводзіць да развіцця цынгі. Ад гэтага цяжкага захворвання людзі пакутавалі на працягу многіх стагоддзяў. Таму вельмі важна з дапамогай правільнага падбору дыеты забяспечыць нашаму арганізму неабходную колькасць вітаміну С. Некаторыя спецыялісты мяркуюць, што высокія дозы гэтага вітаміну могуць папярэдзіць нават развіццё раку.

У дзень мы можам засвойваць каля 500 мг, хоць не ўся гэта колькасць абавязкова павінна быць карыстанай. Лішак рэчыва выводзіцца ныркамі.

Вітамін С неабходны для выпрацоўкі гармонаў, таму ў найбольшай колькасці ён утрымліваецца ў гіпофізе і наднырачніках. Ён абараняе клеткі ад агрэсіўных рэакцый, чым дапамагае арганізму штодня змагацца са шкодным уздзеяннем свабодных радыкалаў. Вітамін таксама неабходны для фарміравання тканак храсткоў, касцей і зубоў.

Ён абараняе нас ад згубнага ўздзеяння стрэсаў і іанізуючага выпраменьвання. Падчас цяжкіх траўмаў наш арганізм мае патрэбу ў вялікай колькасці вітаміну С, паколькі гэта рэчыва іграе вялікую ролю ў працэсе росту новых тканак і неабходна для зажыўлення ран. *Па меркаванню некаторых замежных вучоных, вітамін С адыгрывае асаблівую ролю ў абароне сперматазоідаў ад акісляльнага пашкоджання. Таму мужчынам неабходна ўжываць па меншай меры 250 мг вітаміну С у дзень.*

Амаль усе жывёлы здольны выпрацоўваць уласны вітамін С. Выключэнне складаюць толькі рыбы, лятучыя мышы, жукі, марская свінка і... чалавек.

Папулярная зараз тэорыя, што вітамін можа служыць цудоўным лякарствам супраць грыпу, атрымала пацвярджэнне ў 1987 годзе, калі вучоныя ўніверсітэта Вісконсіна паказалі, што аскарбінавая кіслата здольна змяншаць сімптомы захворвання, а таксама перашкаджаць распаўсюджванню віруса. У 1992 годзе вучоныя з лабараторыі па даследаванню сардэчна-сасудзістай сістэмы Эдынбургскага ўніверсітэта паведамілі аб тым, што павышаную рызыку ўзнікнення ангіны маюць мужчыны з нізкім утрыманнем вітаміну С у арганізме.

Амаль усе жывёлы здольны выпрацоўваць уласны вітамін С. Выключэнне складаюць толькі рыбы, лятучыя мышы, жукі, марская свінка і... чалавек.

Часта мы разбураем частку вітаміну С, калі падвяргаем ежу тэмпературнай апрацоўцы. Гэты вітамін таксама разбураецца падчас працяглага захавання прадуктаў. 10-хвілінная варка капусты разбурае чвэрць вітаміну С, частка яго таксама застаецца ў вадзе.

Вітаміну С няма ў масле, сыры, маргарыне, яйках, мясе, рыбе, птушцы, хлебабулачных вырабах, шакаладзе, злаках, макаронных вырабах, рысе, арэхах, бабах. Затое шмат яго ў садавіне і гародніне.

Вось невялічкі спіс натуральных крыніц вітаміну С і ўзровень яго ўтрыманне ў іх:

Шклянка соку чорнай парэчкі 95 мг
Апельсін 90 мг
Талерка суніц 60 мг
Порцыя брусельскай капусты 45 мг
Порцыя капусты спаржавай 30 мг
Порцыя смажаной бульбы 30 мг
Палова грэйпфрута 30 мг
Долька лімону 20 мг
Памідор 15 мг

Што датычыць, дарэчы, смажанай бульбы, то не трэба блытаць яе з чыпсамі, пры вырабе якіх выкарыстоўваецца бульбяная мука.

Іншыя прадукты, у 100 г якіх утрымліваецца па меншай меры 50 мг вітаміну С — гэта зялёны і чырвоны вінаград, капуста і шпінат. Вялікая колькасць вітаміну С утрымліваецца ў манга. У літры груднога малака каля 50—70 мг вітаміну С, немаўляткі выпіваюць у сярэднім каля 750 мл малака ў дзень і атрымліваюць пры гэтым прыблізна 50 мг вітаміну С. А свежае каровіна малако ўтрымлівае толькі 10 мг вітаміну С у літры, прычым гэты паказчык залежыць ад сезона — найбольшае ўтрыманне вітаміну С у малацэ назіраецца ранняй вясной.

Дыетолагі раяць даросламу чалавеку штодня з'ядаць пяць порцый фруктаў і гародніны, у такім выпадку не трэба будзе ўжываць сінтэтычны вітамін. Але ў любым выпадку сёння вітамін С дадаюць у многія віды ежы і напояў, асабліва ў тыя, якія ў выніку прамысловай перапрацоўкі страцілі натуральны вітамін. Нягледзячы на наяўнасць дастатковай колькасці прыродных крыніц, людзям, у штодзённым рацыёне якіх недастаткова гародніны і фастфуду, рэкамендуецца прымаць дадатковую колькасць вітаміну С у таблетках.

Ірына КЕДРАВА, загадчыца лабараторыі вывучэння статусу харчавання насельніцтва Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра гігіены:

— Сутачная рэкамендаваная патрэба вітаміну С залежыць ад многіх фактараў: узросту, фізічнай актыўнасці, фізіялагічнага стану. Так, людзям, якія займаюцца пераважна разумовай дзейнасцю і мала рухаюцца, дастаткова 70 мг вітаміну С у дзень, фізічна актыўным патрабуецца 100 мг. Цяжарным жанчынам рэкамендуецца ўжываць каля 90 мг, тым, якія кормяць, — 110 мг. Калі дзецям ва ўзросце 1—3 гадоў дастаткова 45 мг, то 11—17-гадовым школьнікам патрэбна ўжо 70 мг. Паводле ацэнкі фактычнага харчавання беларускага насельніцтва, уразлівымі катэгорыямі ў сэнсе недатрымання належнай колькасці вітаміну С з'яўляюцца дзеці школьнага ўзросту і падлеткі, якія, як правіла, харчуюцца нерацыянальна. Утрыманне вітаміну С у рацыёне залежыць ад колькасці ў ім фруктаў, гародніны, ад спосабаў гатавання ежы, паколькі вядома, што падчас тэрмічнай апрацоўкі гіне да 60 працэнтаў гэтага вітаміну. У дзіцячых калектывах праводзіцца штодзённая С-вітамінізацыя, таму пералік прадуктаў уключае аскарбінавую кіслату.

Падрыхтавала Святлана БАРЫСЕНКА.

РАДЗІННАЕ

Захаваць традыцыі або... пайсці іншым шляхам?

(Працяг. Пачатак у нумарах за 31 жніўня, 3—5 верасня.)

Адным з такіх фактараў, якія ўплываюць на найменне чалавека, з'яўляецца замужжа, падчас якога жанчына бярэ прозвішча мужа. Здавён лічылася, што змена імя змяняе асобу чалавека. Выходзячы замуж, жанчына змяняла свой і фізічны, і сацыяльны статус. Таму змена прозвішча станавілася вызначальным фактарам у яе новым жыцці.

Акрамя гэтага, лічылася, што жонка, якая не пераходзіла на прозвішча мужа, непаважліва ставілася да продкаў яго роду, не паважала традыцыі яго сям'і. Яна станавілася безабароннай у энергетычным плане перад продкамі, якія нябачна знаходзяцца побач з намі (дапамагаюць або караюць нас). Гэта магло прывесці да пагаршэння яе здароўя або здароўя дзяцей у гэтай сям'і.

Практычна ва ўсіх нашых публікацыях мы пастаянна падкрэсліваем, што на Беларусі да нашага часу, можа, як нідзе ў іншай краіне на постсавецкай прасторы, захоўваецца гістарычная пераймальнасць каштоўнасцяў рознастадыяльных культур — традыцыйнай старажытнаславянскай, больш позняй па часе распаўсюджання — хрысціянскай, а таксама асобных сацыялістычных традыцый, якія актыўна фарміраваліся і распаўсюджваліся ў Савецкай дзяржаве.

Сучасны ЗАГС, на наш погляд, аказаўся якраз на скрыжаванні гэтых адрозных традыцый. Як адзін з інстытутаў дзяржаўнага кіравання, ён, з аднаго боку, з'яўляецца захавальнікам сваіх традыцый, якія адпавядаюць дакладна рэгламентаванай нарматыўна-прававой базе дзяржавы, а з другога, — знаходзіцца ў сітуацыі пастаяннага пошуку, таму што не можа не рэагаваць на тыя змены, якія адбываюцца ў сучаснай грамадскай свядомасці.

Узгадаем толькі некаторыя моманты шматгадовага пошуку. Шмат гадоў таму ў адным з гомельскіх ЗАГСаў (а гэта было якраз у межах рэспубліканскага семінара работнікаў ЗАГСаў) мы ўбачылі чатыры масіўныя скураныя крэслы, якія, як патлумачыла загадчыца, прызначаліся для самых ганаровых гасцей шлюбавін — бацькоў маладых! Яны ж першымі віншавалі сваіх дзяцей з пачаткам новага жыццёвага шляху. Аднак паступова ўсе ўсвядомілі, што ні бацькі жаніха, ні бацькі нявесты не могуць прысутнічаць на рэгістрацыі ў ЗАГСе, інакш абрад праводаў маладых з абавязковым абсыпаннем іх жытам (г.зн. «замыканнем» вакол вясельнага картэжа непарушнага кола) страчвае ўсялякі лагічна абгрунтаваны сэнс.

Сёння работнікі ЗАГСаў знаходзяцца ў пастаянным пошуку. У структуру і кантэкст цырымоніі рэгістрацыі яны імкнуцца ўключыць свае ўласныя знаходкі, нешта пераняць з практыкі храмавага вянчання, а штосьці запазычыць з вопыту народнага вяселля. Яны імкнуцца зрабіць як мага лепш перш за ўсё з пазіцый простага чалавека, дапасуюць пэўныя элементы дзеля эстэтызацыі і тэатралізацыі абрадавай дзеі. Аднак даволі часта бывае так, што адной ініцыятывы не хапае. Неабходны яшчэ і веды ў адпаведнай галіне дзейнасці, перш за ўсё ў галіне культуры, традыцый, звычаяў, каб нарадзілася навацыя, якая будзе прынята грамадствам на падсвядомым узроўні.

Таму мінскі гарадскі Палац шлюбаў, а таксама вядучыя ЗАГСы абласных гарадоў маглі б стаць своеасаблівымі навукова-метадычнымі цэнтрамі, на базе якіх дзейнічалі б пастаянныя семінары — яны садзейнічалі б стварэнню базавых модуляў з улікам найбольш цікавых рэгіянальных асаблівасцяў народнага вяселля. Гэтыя модулі можна было б «прапрацаваць» у працэсе тэатралізаваных відовішчаў з удзелам студэнтаў рэгіянальных універсітэтаў і сярэдніх спецыяльных устаноў. Іх трэба было б абмеркаваць на спецыяльных семінарах з прадстаўнікамі ўсіх зацікаўленых арганізацый, устаноў, ведамстваў, перш за ўсё з адпаведнымі службамі Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь.

Затым, відавочна, можна было б падрыхтаваць папяровы і мультымедыйны навукова-вучэбна-метадычны комплекс, аснову якога склалі б рэгламентуючы сцэнарый з падрабязным гісторыка-культурным каментарыем, відэакасеты з запісам рэгіянальных модуляў, брашуры з рэкамендацыямі па правядзенню вясельнай урачыстасці, альбомамі (але перш за ўсё на беларускім матэрыяле, а не тыя, якія зараз маюцца ў продажы: змест напісаны італьянцамі, пераклад зроблены ў Маскве, а выдадзены ў Казахстане), са спасылкамі на заканадаўчыя акты нашай краіны.

ЗАГС і рынак паслуг: час патрабуе ініцыятыў

У наш час стыхійны рынак паслуг усё больш актыўна захоплівае нішы свайго ўплыву, прапаноўвае шырокі выбар канкурэнтаздольнага тавару. Вяселле не стала ў гэтым шэрагу выключэннем. Вясельны бізнэс знаходзіцца ў стадыі станаўлення. А як вядома, гэты перыяд заўсёды мае супярэчлівы, часам непрадказальны характар, хоць асноўныя тэндэнцыі яго зразумелыя і выразныя. Вясельны бізнэс, як і іншыя сферы эканамічнага і сацыяльнага жыцця грамадства, падпарадкаваны тэндэнцыям глабалізацыі з выразным еўрапейскім адценнем і амерыканскімі атрыбутамі фінансавай самадастатковасці, што ў перакладзе на простую мову азначае «не толькі хлеба, але і відовішчаў».

Аксана КАТОВІЧ,
Янка КРУК.
(Працяг будзе.)

Дзённік бландзінкі

ХТО СТАРЭЕ АПОШНІ?

Вельмі часта чытаю кнігу не таму, што мяне зацікавіў аўтар, а таму, што яна знаходзіцца на вяршыні рэйтынгу папулярнасці. Не варта разважаць, наколькі гэтыя рэйтынгі аб'ектыўныя, ці скардзіцца на тое, што чытач аддае ўвагу нізкапробным падробкам. Хочаш чытай, хочаш не чытай...

Кніга «Японкі не старэюць і не тлусцеюць» Ульяма Дойла і Наомі Морыяма ўяўляе сабой такую фудфіласофію.

Натуральна, аўтары сцвярджаюць, што ў японцаў самы здаровы лад жыцця — пры гэтым апісваецца, як спецыяльныя людзі ў пачатках бітком набіваюць пасажыраў у электрычкі, калі тыя едуць на працу; самыя лепшыя лядоўні — якія звычайна ставяць у пакоі, бо кухні ў іх памерам са шафу; і натуральна, самая здаровая ежа... Я, пакуль не прачытала кнігу, таксама ў гэта верыла. Але вывучэнне прадстаўленых рэцэптаў выклікала ў мяне шок. Практычна ва ўсе стравы японскія мамкі — а кніга менавіта пра мамчыну кухню — дадаюць салёны соевы соус, воцат, цукар і сакэ.

Больш таго, у беларусаў з японцамі ёсць адна агульная салата: капуста, соль, воцат, цукар, алей.

Можа, усё ж менавіта беларуская кухня самая здаровая? А не жывуць беларусы доўга, бо не бачаць сакэ?)

Але асабліва мяне ўсцешыла апісанне таго, як ідылічна японцы п'юць сакэ. П'юць і паўтараюць мантру:

— Трошкі сакэ ніколі не зашкодзіць!

Падумалася, што японцы жывуць доўга не таму, што правільна харчуюцца. Проста Бог даў ім усё такое маленькае, што дазваляе кампенсаваць гэта вялікім жыццём.

Свет поўны загадак!

АХВЯРЫ І КАРНІКІ

Чытаю кнігу «Ахвяры і карнікі» Л. Маракова.

Якія лёсы раманныя! Напрыклад, Наталля Вішнеўская. Паэтка, якая засталася жывой дзякуючы свайму авантурызму і непаслядоўнасці... А ўжо яна была жонкай ажно трох беларускіх пісьменнікаў: А. Дудара, А. Звонака і Я. Бобрыка.

Ну проста персанаж у пошуках паперы!

P.S. Разглядаю твары тых, расстраляных. І на кожны ўзнікае аналогія. Нехта — вылітыя Анатоль Сыс, нехта — Юра Гумянюк. Але вось такіх прыгожых і інтэлігентных твараў, як у Ізі Харыка, цяпер у Беларусі не робяць.

СПІНАЮ НАПЕРАД

Чытаю кнігу «Паветраны шар»: беларускае мужчынскае апавяданне».

Некаторых імёнаў яўна не хапае, некаторыя трапілі выпадкова, вынятыя з літаратурнай плыні драбнаячэістай рыбацкай сеткай.

З прачытанага запомнілася характарыстыка, дадзеная свайму герою-апавядальніку палкоўнікам пісьменнікам Сяргеем Шыдлоўскім:

«Я ішоў па жыцці спіною наперад, а тварам да зіхотких глыбінаў мінуўшчыны. Так і павінен жыць сапраўдны археолаг, сапраўдны гісторык».

Мне заўсёды падабаўся аўтар гэтай метафары. Але мае спробы перасячыся з ім у адным часе і прасторы заканчваліся нічым. І хоць шмат хто лічыць нас сябрамі, трэба прызнаць, што мне так і не хапіла сіл зразумець гэтага чалавека. Не дзіва — цяжка паразумецца з чалавекам патыліцай!

ПАТРЫЯТЫЗМ ЯК ХВАРОБА

Мне ніколі не хацелася эміграваць у чужую краіну.

Больш таго, само перасячэнне межаў Айчыны выклікае ў мяне стрэс, настолькі моцны, што звычайна перарастае ў хваробу.

На кніжным кірмашы ў шведскім Гётэборгу я выступала з тэмпературай 39, на Эйфелеву вежу глядзела, прадзіраючыся скрозь дзікі галаўны боль, у Нямеччыне кашляла... Па сутнасці прасцей пералічыць краіны, дзе я не хварэла. У Ізраілі — не, у Балгарыі — праз раз, у Польшчы рэдка, дзякуючы таму, што была там неаднаразова. Не паспела захварэць у Амстэрдаме — бо была там літаральна пару гадзін на экскурсіі, і ў Грэцыі — бо не пусцілі далей аэрапорта.

І вось цяпер, нягледзячы на цудоўнае надвор'е, я захварэла толькі ад адной думкі, што час ісці ў турыстычнае агенцтва.

«Мой родны кут, як ты мне мілы...»

РАЗВАГІ ЎГОЛАС

«Усе гэтыя феміністкі, лесбіянкі і наркаманы...»

Апошнім часам столькі маіх калег і знаёмых у размове аб'ядноўваюць адным устойлівым выразам людзей такіх розных заняткаў, што час ад часу ў мяне ўзнікае думка — можа яны гэта дзе-небудзь прачыталі? Ці пабачылі...

Напрыклад, у рэкламе?

Невытлумачальна.

MEN AND BOY

З задавальненнем прачытала кнігу Тоні Парсанса «Мэн энд Бой».

Такія кнігі павінны былі б пісаць усе мае сябры-пісьменнікі — трошкі за трыццаць, першыя разводы, першыя пахаванні, першыя дзеці. І жаданне купіць першую дарагую машыну, сімвал уласнай самастойнасці.

Усё так зразумела і блізка ў кнізе, што не заўважаеш, што дзеянне адбываецца ў Англіі. З заходняга «каларыту» толькі іранічныя згадкі пра амерыканскую паліткарэктнасць, якую я, разам з галоўным героем, часам не разумею. Ну чаму трэба гаварыць афраамерыканец, а не негр? Азіяцкі, а не ўсходні? І самае не зразумелае — «бортправадніца», а не «сцюардэса»?

ДУМКІ САБЕ ПАД НОС

У мяне няма сябровак. Знаёмыя, калегі, аднакурсніцы і аднакласніцы... Але тых, хто быў мне некалі сапраўды блізкі, даўно жывуць за мяжой, і ласцяны мой слых хіба пераможаны ад туды.

Усе мае сябры — мужчыны. Як гавораць — «так склалася гістарычна».

Але вось што цікава. Апошнім часам назіраецца відавочны «адток кадраў». Мае сябры жэняцца і імгненна разварочваюцца на 180°.

Ніяк не магу прывыкнуць, што вузенькая палосачка жоўтага металу на пальцы можа працаваць як індыкатар, з дапамогай якога яны раптам высвятляюць, што я — сапраўднае сховішча чалавечых недахопаў.

ПРА МУХУ

Адчыніла сёння раніцай дзверы на гаўбец, а ў іх муха з холаду — шасссь...

Палёт па кухні, худая, падмарожаная, квелая... Недамуха. Яе рушніком спрабую выгнаць на вуліцу — для яе ж карысці, пакуль у мяне паляўнічы інстынкт не прачнуўся. А яна раптам робіцца агрэсіўнай, лётае кругамі і абураецца:

— Што ты мяне травішш!

Ледзь выкінула малую паскудніцу. І тут успомніліся словы аднаго беларускага класіка: «Ёсць пісьменнікі, якія варта забіваць мухабойкай!»

АВАНГАРДЫСТЫ І КЛАСІКІ

Неяк з пісьменнікам Севярынам Квяткоўскім разбіралі, хто такія класікі, і чым яны адрозніваюцца ад геніяў.

Учора сустракалася з Алесем Разанавым.

І, гледзячы на яго, зразумела, што падзел на авангардыстаў/традыцыяналістаў залежыць не столькі ад унутраных якасцяў творчасці, колькі ад знешняга выгляду.

Худзенькі «хлопчык» — выбітны рускі пісьменнік — Д.А. Прыгаў да апошніх дзён жыцця выглядаў авангардыстам, а вось Разанаў, чыя творчасць — бясконцы ланцуг эксперыментаў, — на выгляд ужо чысты класік.

Ганна КІСЛІЦЫНА.

Тэлесеткі

Дзіцячае «Еўрабачанне» пачнецца ў Віцебску

А на адной сцэне з юнымі беларусамі будзе спяваць Верка Сярдзючка.

Нацыянальны адбор на дзіцячы міжнародны музычны конкурс «Еўрабачанне», які адбудзецца 8 снежня ў Ратэрдаме (Галандыя), набліжаецца да пікавага моманту — фінальнага канцэрту, дзе і будзе названы прадстаўнік ад нашай краіны. Зрэшты, з тым жа поспехам гэта можа быць і прадстаўніца — упершыню ў гэтым годзе хлопчыкаў і дзяўчынак аднолькавая колькасць, па 5 чалавек. З пункту гледжання геаграфіі лідзіруе сталічны рэгіён — 6 чалавек; 3 канкурсантаў прадстаўляюць Гомель і вобласць, 1 — Віцебск. 10 шчаслівчыкаў — менавіта столькі чалавек строгае журы дапусціла да фіналу, прагледзеўшы і праслухаўшы 43 творчыя заяўкі, дасланыя з усіх куткоў Беларусі.

Увогуле, сёлета, паводле слоў намесніка старшыні Белтэлерадыёкампаніі Юрыя Азаронка, падрыхтоўка да дзіцячага «Еўрабачання» пачалася загадзя — яшчэ вясной. Было распрацавана палажэнне аб конкурсе, зацверджаны склад журы, нават праведзены рэспубліканскі семінар з кіраўнікамі дзіцячых музычных студый і гурткоў. Пасля праслухоўвання фіналісты атрымалі на лета «хатнія заданні» па ўдасканаленні нумара, а напрыканцы жніўня зноў сабраліся ў Мінску, прадставіўшы журы канчатковыя варыянты — з касцюмамі і падтанцоўкай, не больш як 2 хвіліны 45 секунд, усё па правілах... А ўжо 13 верасня вынікі працы — і дзяцей, і дарослых — убачыць уся краіна ў прамой трансляцыі гала-канцэрта «Песня для Еўрабачання».

Канцэрт гэты ўпершыню пройдзе не на сталічнай пляцоўцы, а ў Віцебску, у Летнім амфітэатры. Гэтаксама ўпершыню працэдура галасавання максімальна набліжана да «Еўрабачання»: дзеці-вядучыя ў рэгіянальных студыях абвесцяць лідараў галасавання па кожнаму рэгіёну, так што інтрыга з пераможцам будзе захоўвацца да канца.

Нагадаем, паводле жараб'ёўкі чарговасць выступлення фіналістаў на гала-канцэрце наступная:

1. **Дзіяна ГРОМАВА,** *г. Гомель.*
2. **Раман ВАЛАЗНЁЎ,** *г. Мінск.*
3. **Кірыл ЕРМАКОЎ,** *г. Мінск.*
4. **Паліна КАЛАФАЦІ,** *г. Мінск.*
5. **Серафіма КУЗНЯЦОВА,** *г. Віцебск.*
6. **Аляксей ЖЫГАЛКОВІЧ,** *г. Мінск.*
7. **Мікіта ЖУРОВІЧ,** *г.п. Лельчыцы.*
8. **Паліна ВЕРАС,** *г. Мінск.*
9. **Антон ЗЯМЛЯІК,** *г. Мазыр.*
10. **Юлія АЗАРОНАК,** *г. Мінск.*

Дарэчы, як адзначаюць тэлевізійнікі, на дадзеным этапе ні пра якіх фаварытаў ці наканаванасць гаворкі быць не можа — рашэнне аб перамозе прымаюць сумесна гледачы і журы, а ў выпадку разыходжання меркаванняў апошняе слова застаецца за тэлегледачамі. Прыемны момант: тэлефонныя званкі для тэлегледачоў — бясплатныя.

Пакуль будуць падводзіцца вынікі галасавання, канкурсантаў на віцебскай сцэне падтрымаюць спецыяльныя госці — леташні «сярэбраны прызёр» Андрэй Кунец і пераможцы дзіцячага «Еўрабачання» расіянкі сёстры Талмачовы, а таксама дарослыя артысты — дуэт з Балгарыі і Верка Сярдзючка. Паводле слоў выканаўчага прадзюсара БТРК Дзяніса Шпітальнікава, вяліся перамовы і з іншай зоркай і кумірам большасці юных канкурсантаў Дзімам Біланам, але прыехаць у Беларусь артысту не дазволіў занадта напружаны гастрольны графік.

У маленькага артыста, які пераможа ў конкурсе «Песня для Еўрабачання», графік абяцае быць больш вольным — паколькі ўсе дзеці вучацца, прома-туры для іх не прадугледжаны. Паводле слоў выканаўчага прадзюсара тэлеканала «ЛАД» Людмілы Барадзіной, краіны-ўдзельніцы — а іх сёлета чакаецца ад 16 да 18, уключаючы дэбютанта — Грузію, па традыцыі абмяняюцца аўдыё- і відэаматэрыяламі, якія будуць паказаны па нацыянальным тэлебачанні. Гэтаксама ў Віцебску будзе працаваць тэлестудыя з Вялікабрытаніі, якая ўжо не першы год сочыць за ходам дзіцячага «Еўрабачання» і за ўдзелам у ім беларускіх артыстаў.

Хто са спецыялістаў зоймецца падрыхтоўкай прадстаўніка Беларусі ў гэтым годзе, пакуль невядома. Выхаванцаў Святланы Стацэнка сярод фіналістаў няма, але цалкам можа быць, што Міністэрства культуры звернецца менавіта да гэтага педагога, у актыве якога першае і другое месца еўраконкурсу. А вось удзел бацькоў, паводле правілаў Еўрапейскага вяшчальнага саюза, будзе абмежаваны па максімуму — ім забаронена прысутнічаць на рэпетыцыях, а таксама знаходзіцца за кулісамі падчас канцэрта. Бо, якім бы моцным ні быў момант спаборніцтва і жаданне перамогі, дзіцячае «Еўрабачанне» — гэта найперш свята. Таму нейкіх там медалёў не прагназуем, проста жадаем нашым удзельнікам — дзесяці, а потым аднаму — удачы і шанцавання на сцэне.

А што потым?

Зрэшты, на «Еўрабачанні» творчае жыццё маленькіх артыстаў, як правіла, не пачынаецца і не завяршаецца. З чатырох прадстаўнікоў Беларусі практычна ніхто не знік са сцэны і з экрана: Вольга Сацюк запісвае песні і вядзе канцэрты, тэлепраграмы (між іншым, яна таксама будзе весці канцэрт «Песня для Еўрабачання» ў пары з Дзянісам Кур'янам), Ксенія Сітнік выпусціла дэбютны альбом і працуе над перадачай «Наша пяцёрачка» (экс-«Дзіцячы час»), Андрэй Кунец з нядаўняга часу з'яўляецца яе сувядучым. Хіба што Ягор Ваўчок некуды прапаў...

— Усё тлумачыцца вельмі проста, — расказала Людміла Барадзіна. — Калі Ягор перамог у адборы, яму было ўжо 13 гадоў, і мы адразу звярнуліся да ўрача-фаніятра — ці дацягне хлопец да конкурсу. Нам сказалі, што ў запасе ёсць некалькі месяцаў, а потым пачнецца мутацыя голасу. Мутацыя — гэта абавязкова ашчадны рэжым. Памятаеце драматычную гісторыю Раберціна Ларэнці, калі цудоўнае дзіця пасля мутацыі ператварылася ў звычайнага, нічым не адметнага чалавека. А голас з-за перанапружання можа і ўвогуле знікнуць... Так што галоўны прынцып — не нашкодзіць. Ягор адпачыў, перачакаў гэты перыяд, і зараз зноў пачынае працаваць. Мы якраз гэтымі днямі запісваем з удзелам усёй чацвёрачкі папярэдніх удзельнікаў «Еўрабачання» спецыяльную песню, якая прагучыць на гала-канцэрце ў якасці сюрпрызу.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Крынічка

«Цякла тут з лесу невялічка
Травой заросшая крынічка».
Якуб КОЛАС.

Рубрыку вядзе Валянціна ШПІЛЕЎСКАЯ, тэл. 285–88–81 **№ 22 (240)**

Бульба разам з бурачком

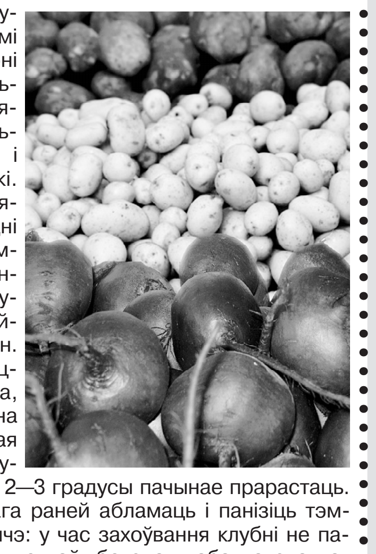

Фітафтароз кожны год засмучае гаспадароў вялікіх і не вельмі ўчасткаў бульбы: выкапалі клубні — ну проста любата, а праз колькі тыдняў глядзіш — з'явіліся плямы. Здаецца, усё зрабілі правільна: і бульбоўнік скасілі рана, і клубні прасушылі пасля ўборкі. Аказваецца, бульбе патрэбны лячэбны перыяд, два—тры тыдні клубні павінны паляжаць у цёмным праветрываемым памяшканні з тэмпературай 10—15 градусаў. За гэты час у клубнях пройдзе даспяванне і зажыўленне ран. Далей працэсы, што адбываюцца ў клубнях, запавольваюцца, тэмпература захоўвання павінна быць 3—5 градусаў. Закладзеная бульба на захоўванне ўжо ў студзені—лютым пры тэмпературы 2—3 градусы пачынае прарастаць. У такім выпадку парасткі як мага раней абламаць і панізіць тэмпературу да 1—2 градусаў. І яшчэ: у час захоўвання клубні не павінны судакранацца з каменем, цэглай, бетонам, абавязкова патрэбна праслойка з дрэва.

Бывае, што пры захоўванні верхні слой бульбы адпацявае, робіцца мокрым, а гэта небяспечна. Паспрабуйце тады зверху на бульбу насыпаць буракоў. Такое суседства спадабаецца абедзвюм культурам.

А даўней захоўвалі так

У Старажытнай Грэцыі і Старажытным Рыме, на Усходзе садавіну, якая хутка псуецца, — яблыкі, грушы, айву, гранаты, фігу, вінаград і іншыя — захоўвалі ў спецыяльных сховішчах-памарнях. Гэтыя памяшканні былі забяспечаныя вентыляцыйнымі вокнамі. У сонечныя дні вокны адчынялі з паўночнага боку, а ў астатні час яны былі закрытыя пласцінамі, зробленымі з празрыстага каменю. Лічылася, што пры захоўванні садавіны асабліва шкодныя паўднёвыя і паўночныя вятры, ад якіх плады страчваюць сваю форму, таму ў сценах такога сховішча не было ніводнай шчыліны. Для гэтага сцены атынкоўвалі алейнай пенай, змешанай з глінай, саломай, сухімі лісцямі алейнага дрэва. Уздоўж сцен рабілі спецыяльныя стэлажы, каб раскладваць плады. Паліцы ўкрывалі вінаграднымі галінкамі, саломай альбо трысняговай цыноўкай. У памяшканне катэгарычна забаранялася ўносіць ваду, таму што вадзяны пар выклікаў адсырэнне далікатных пладоў. Апалыя плады захоўваліся асобна ад знятых і ўжываліся ў першую чаргу.

Прымяняліся розныя метады і спосабы закладкі пладоў на захоўванне. Добрым спосабам лічылася абмазванне кожнага яблыка гіпсам альбо воскам, якія здымалі непасрэдна перад падачай на стол.

Кожны яблык загортвалі ў фігавы лісток і складвалі іх у яловыя кашы, абмазаныя глінай. Яшчэ іх укладвалі ў невялікія гліняныя сасуды. Затым некалькі такіх сасудаў змяшчалі ў бочку з накрыўкай, паверхню бочкі абмазвалі глінай, абмотвалі кавалкамі воўны ці іншым матэрыялам, ставілі ў яму і засыпалі сухім пяском.

Чыстыя здаровыя яблыкі ўносілі ў сухое памяшканне, раскладвалі на цыноўку так, каб яны не судакраналіся, шчыльна зачыніўшы дзверы, вокны, усе шчыліны, акурвалі дымам вінаграднай лазы. Праз пяць дзён апрацоўку паўтаралі і адразу яблыкі ўкладвалі ў скрынкі, наглуха забівалі іх і захоўвалі ў сухім халадным памяшканні ў пяску.

Як прыйдзе верасень, то верас полымем у лесе зацвіце...

Першыя ж дні верасня можна вызначыць па снежнай белізне сарочак школьнай формы. Затым да колеру школьнай формы паціху дабаўляецца залацісты, бронзавы колер дрэў. Рознакаляровы дыван лісця паступова засцілае зямлю. Неба ў верасні звычайна празрыстае, цямнее рана. У гэтым месяцы, 23 чысла, сонца перасякае нябесны экватар і пераходзіць у паўднёвую частку нябеснай сферы. Гэты дзень называецца днём асенняга раўнадзенства. Пачынаецца астранамічная восень. Панікаюць кветкі апошняга меданосу — верасу. Прыток цяпла з кожным днём усё змяншаецца.

Галоўная задача земляробаў, садаводаў і агароднікаў — не ўпусціць аптымальныя тэрміны ўборкі, паклапаціцца аб захаванні вырашчанага ўраджаю, а пчаляроў — паспяхова падрыхтаваць пчол да зімы.

5 верасня — *дзень пакутніка Лупы* (як і наогул першая дэкада верасня) прызнаваўся ўдалым для азімай сяўбы: «На Лупа будзе жыта купа» — гаварылі ў народзе.

7 верасня — *Варфаламей, Ціт, Міна. Імя святога Варфаламея* (у народзе — Баўтрамей) рыфмавалася з адпаведнымі аграрнымі работамі: «Прыйшоў Баўтрамей — жыта на зіму сей». У гэты ж дзень прадугледжваўся адлёт буслоў у вырай, іх зварот праз 9 месяцаў падмацоўваў думку, што дзяцей прыносяць менавіта гэтыя птушкі: «Святы Баўтрамей высылае буслоў па дзяцей». Па стану надвор'я на Варфаламея вызначалі характар усёй восені.

11 верасня — *дзень адсячэння галавы Іаана Прадцечы.* У народзе меў назвы: Іван Галавасек ці Іван Каліннік. Сама назва падказвала, што трэба паклапаціцца і пра ўласную галаву. Каб яна не балела, ламалі на Галавасека каліну, якая якраз паспявала, і варылі з яе кісель ці кашу з аржаной мукой і цукрам.

Народ назіраў і такія з'явы: калі журавы ляцяць высока, не спяшаючыся і «размаўляюць» — будзе стаяць цёплая восень. Калі верасень і кастрычнік халодныя, то яны і дажджлівыя. Гром у верасні абяцае цёплую восень. Многа жалудоў на дубе ў верасні — да лютай зімы. Калі мурашы ў верасні бегаюць па верхавінках травы, то снег будзе глыбокі і зіма ранняя, а калі па нізу — то яна будзе доўгая.

Трагедыі

СТРЭЛ ПА ДУРАСЦІ

абарваў жыццё студэнткі

І здарылася гэта трагедыя пры наступных абставінах у Калінкавічах.

Віталь (прозвішчы ў гэтым артыкуле ўказваць не будзем) часта наведваўся да свайго дзядулі, які жыў у прыватным доме па вуліцы Бялова. Прыцягвала яго туды тое, што за якую-небудзь дапамогу роднаму чалавеку можна было атрымаць 3, а то і 5 тыс. рублёў. Аднойчы, калі дзядулі не было дома, Віталь вырашыў абследаваць гарышча пабудовы і нечакана для сябе выявіў у старой ватоўцы паляўнічае ружжо шаснаццатага калібру, якое мела два ствалы, а таксама каля трыццаці патронаў.

Рашэнне наспела адразу: забраць усё гэта сабе. Можа, спатрэбіцца калі-небудзь. Там жа (дзядуля быў майстравым чалавекам), пусціўшы ў ход цiскі і наждачку, укараціў ствалы нажоўкай па металу і адчыкрыжыў частку ложа, адшліфаваўшы тое, што атрымалася. Атрымаўся абрэз, які зручна было насіць з сабой. Дзеля справядлівасці трэба сказаць, што гэтым Віталь ніколі не займаўся і займацца не збіраўся, бо ведаў, што такое можа прывесці да лавы падсудных.

Таму абрэз заняў сваё патаемнае месца ў падвале самага вялікага шматпавярховага дома (у горадзе ўсе яго называюць кітайскай сцяной), у якім хлопец жыў разам з бацькамі. У тым падвале ў асобным памяшканні захоўваліся розныя старыя рэчы, якія яшчэ маглі спатрэбіцца, будаўнічыя матэрыялы, кансерваваная прадукцыя і г.д. Быў там таксама і столік з лаўкамі, дзе можна было пасядзець. Ключ ад памяшкання знаходзіўся ў кватэры на кухні, і ім карысталіся ў сям'і ўсе, каму ён быў патрэбны ў той ці іншы момант.

Віталь некалькі разоў правяраў, ці на месцы абрэз, ці не выявіў яго хто. Не, усё ў парадку. І з патронамі — таксама. Ды і дзядуля ніякай трывогі з прычыны знікнення ружжа не праяўляў. Дарэчы, як высветлілася пасля, яно было не зарэгістравана і дасталася яму «ў спадчыну» ад былых гаспадароў, якія ў 1972 годзе прадалі дом. Ружжо было схаванае на гарышчы так, што новы гаспадар і не ведаў аб ім.

Але ж праўду кажуць: калі ёсць ружжо, яно павінна калі-небудзь стрэліць. І гэта адбылося сёлета 8 лютага. Сяргей, сябар Віталя, патэлефанаваў яму: каля 9 гадзін вечара сустрэнемся ў магазіне «Вясёлка». Там хлопцы купілі дзве літровыя бутэлькі джын-тоніку і выпілі іх у двары шматпавярхоўкі, дзе стаяў столік. Надвор'е было цёплае, настрой — цудоўны. І каб ён хутка не знік, хлопцы адправіліся ў гастраном «Юбілейны» за півам.

Прыблізна ў гэты ж самы час, калі яны смакавалі тонік, у суседнім доме ў кватэры выпівалі Таня і студэнты апошняга курса Мазырскага педагагічнага ўніверсітэта Юля і Андрэй, якія жылі грамадзянскім шлюбам і мелі трохгадовага сынка. Калі ў паўлітровай бутэльцы гарэлкі не аказалася ні кроплі, дзяўчаты пайшлі ў горад на прагулку. Так яны апынуліся каля магазіна «Юбілейны», дзе ўжо былі Віталь і Сяргей.

Хлопцы і дзяўчаты да гэтага не ведалі адзін аднаго. Тым не менш першыя прапанавалі «ўдарыць па піву», а другія і не падумалі адмаўляцца. Хлопцы купілі тавар (паўтара літра піва ў пластмасавай бутэльцы і паўлітра ў бляшанках) і прысмакі да напою ў выглядзе сланечнікавых семак і запрасілі дзяўчат, вядома ж, у падвальнае памяшканне. І тут — поўная згода. Ніякіх пярэчанняў ці адмоў.

Піва патроху распівалася. Языкі хадзілі весялей. Ды ўсё ў жартах, без ніякіх спрэчак, знявагі або прыставання. Ажур, адным словам. Узаемаразуменне. Так яно, відаць, працягвалася б і далей, калі б Віталь не ўстаў з месца і не пачаў хадзіць з кутка ў куток, урэшце накіраваўшыся за цагляную перагародку. Праз хвіліну-дзве Таня адчула на сваёй патыліцы дотык нечага халоднага. Павольна павярнула галаву — ствол абрэза! Спужалася. Сяргей, што ён робіць? Скажы яму, што гэта не жарты!

Для Сяргея, які нічога не ведаў пра зброю свайго сябра, такі ўчынак быў нечаканасцю, і ён сказаў Віталю, каб той убраў абрэз. Віталь паслухаўся. Тут да яго падышла Юля, пачала нешта гаварыць, потым села на месца і папрасіла попельніцу і слоік. Таня паставіла іх перад ёй, а Віталь ускінуў абрэз, нацэліў яго на Юлю і моўчкі націснуў на курок. Грымнуў стрэл. Акрываўленая Юля ўпала. Сяргей кінуўся з падвала наўцёкі. Таня закрычала, схапілася за галаву. Віталь заенчыў на ўвесь голас, абрэз выпаў з яго рук. Шок...

Колькі ён працягваўся, цяжка сказаць. Таня нарэшце сказала, што трэба выклікаць «хуткую дапамогу» і міліцыю. Віталь успыхнуў: не хачу на дваццаць гадоў у турму! Памацай пульс! Памацала. Прыкметаў жыцця няма. Віталь перазарадзіў абрэз, накіраваў яго на Таню, сказаўшы, што сведка не павінна жыць, і кінуў ёй вялікую сумку, у якой носяць бульбу. «Упакоўвай туды Юлю. Дапаможаш мне закапаць яе — застанешся жывой».

Што перажыла дзяўчына ў той момант, можна толькі здагадвацца. Але яна знайшла ў сабе сілы сказаць забойцу, што Сяргей, відаць, ужо выклікаў міліцыю і яна хутка будзе тут. Віталь задумаўся і паклаў абрэз. Выкарыстаўшы гэта, Таня стрымгалоў ірванула да выхаду, але хлопец дагнаў яе, схапіў за шыю, заціснуў рот і вярнуў назад, прыгразіўшы: заб'ю! Некалькі хвілін маўчання. У Віталя — новы план. «Удар мяне так, — прапанаваў ён дзяўчыне, — каб я страціў прытомнасць, а міліцыі скажам, што нейкія незнаёмцы мяне адлупцавалі, а Юлю застрэлілі». За гэтыя словы Таня ўхапілася як за апошнюю саломінку. І, згадзіўшыся, прапанавала яму схаваць абрэз. Калі Віталь пачаў рабіць гэта, яна і выскачыла з падвала. Ён ужо не дагнаў яе. У роспачы прыйшоў дадому, па дарозе выкінуўшы абрэз за агароджу на вуліцы, разбудзіў бацькоў, у істэрыцы, блытаючыся, расказаў ім, што здарылася, заяўляючы, што скончыць жыццё самагубствам. Спачатку яны не паверылі яму, а калі ўпэўніліся, што сапраўды адбылася трагедыя, бацька павёў сына ў міліцыю.

А потым працавалі следчыя органы, і крымінальная справа была перададзена ў суд. На пасяджэнні яго Віталь прызнаў сваю віну, а ў матэрыялах суда знайшлі пацвярджэнне наступныя факты. Па рабоце ён характарызаваўся абсалютна станоўча, ні ў якіх парушэннях заканадаўства ці злачынных дзеяннях заўважаны не быў. Спіртным не захапляўся, але піва любіў. Тады як атрымалася, што ён учыніў злачынства, знаходзячыся (і гэта ўстанавіла аўтарытэтная судова-псіхіятрычная экспертыза) у здаровым розуме і ўсведамляючы характар і грамадскую небяспеку сваіх дзеянняў? Адказ адзін: забыўся, што абрэз быў зараджаны, бо апошнім разам трымаў яго ў руках паўгода таму. Яму, 21-гадоваму халасцяку, хацелася «павыпендрывацца» перад дзяўчатамі, паказаць, які ён «круты» (што зараз сярод хлопцаў модна). Стрэл, адным словам, па дурасці.

У сукупнасці адпаведных артыкулаў Крымінальнага кодэкса краіны (крадзеж агнястрэльнай зброі, незаконны выраб і захоўванне яе, забойства) суд адмераў яму 10 гадоў пазбаўлення волі ў папраўча-працоўнай калоніі ўзмоцненага рэжыму. За маральныя пакуты ён павінен выплаціць маці Юлі 13 мільёнаў рублёў.

Віталь не стаў аспрэчваць прыгавор суда першай інстанцыі і згадзіўся з ім. А студэнт Андрэй усынавіў свайго маленькага Данілку ў адпаведнасці з законам.

Уладзімір ПЕРНІКЎ.

Маршрутам XIV Беларускай рэспубліканскай навукова-асветніцкай экспедыцыі «Дарога да Святыняў» з Благадатным Агнём ад Гроба Гасподняга

І святло ў цемры свеціць, І цемра не агарнула яго.

(Святое Дабравесце паводле Іаана, 1,5.)

Адвечнае пытанне: што было першым — святло ці цемра? Аднаго без другога мы не ўяўляем, але ў марах сваіх, ідучы да Святынь, у якія шчыра верым, заўжды прызнаём лёсавызначальнасць Святла і Дабрыні. Таму маленькі агеньчык лампады можа перадаць ззянне ўсіх сонцаў і галактык, умясціць увесь унутраны Свет Чалавека. Тым больш калі гэта лампада запалена ад цудадзейнага агню, які ўзнікае каля Гроба Гасподняга ў Іерусаліме.

Чытачы «Звязды» ведаюць, што ў верасні кожнага года яны маюць магчымасць падрабязна даведацца пра тое, як прайшла чарговая экспедыцыя «Дарога да Святыняў». Вось і сёлета ў чатырнаццаты раз я распавядаю пра гэты надзвычай цікавы маршрут і ў чарговы раз шкадую, што, нават маючы неабмежаваную плошчу для здымкаў і тэксту, немагчыма перадаць усе ўражанні, усё пачутае і ўбачанае. Сціслы ж расповед трэба пачаць са слоў Высокапрасвячэннага Філарэта, Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага, Патрыяршага Экзарха ўсяе Беларусі: «Мэта экспедыцыі, гэтага паломніцтва, — у тым, каб Святлом Благадатнага Агню асвяціць нашу Зямлю Беларускую».

Трапяткі агеньчык за шклом лампады, па-майстэрску выраблены мінскімі ўмельцамі, экспедыцыя прынесла на зямлю Баранавіцкую, Клецкую, Любанскую, Глускую, Кіраўскую, Магілёўскую.

Знакавым з'явілася наведванне экспедыцыяй Святога Поля — так называюць мясцовыя жыхары гэты абшар недалёка ад Баранавічаў, дзе знайшлі сабе апошні прытулак ахвяры шматлікіх войнаў, што пракаціліся за апошнія стагоддзі па нашай зямлі. Набажэнства, якое правялі высокія прадстаўнікі Царквы, сабрала шмат жыхароў навакольных вёсак. У гэты ж дзень экспедыцыю сустрэў Клецк, дзе паломнікі перадалі Агонь на свечкі прыхаджан і наведалі некалькі дзіцячых устаноў. Дарэчы, каб чытачы ведалі, каго аб'ядноўвала гэта рэдкае для сучаснай мовы слова «паломнік», паведамлю: у склад экспедыцыі ўваходзілі такія знакамітыя асобы, як дацэнт Мінскай духоўнай акадэміі, загадчык кафедры Інстытута тэалогіі Белдзяржуніверсітэта пратаіерэй Сергій Гардун, пісьменніца Ніна Загорская, народная артыстка Беларусі Марыя Захарэвіч, член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук, доктар філалагічных навук Сцяпан Лаўшук, доктар гістарычных навук археолаг Пётр Лысенка...

Варта было б пералічыць па прозвішчах і сотні тых хлопчыкаў і дзяўчынак, якія слухалі прамовы вядомых дзеячаў, бо праз гады мы абавязкова знойдзем і пачуем пра іх — маладую змену навукоўцаў, творцаў, літаратараў — усіх, каго гэта сустрэча асвяціла не толькі ўдзячлівым агнём непагаснай лампады, але і духоўным святлом славутых землякоў.

Ёсць у будзённым жыцці з'явы, якія немагчыма не толькі дасканала растлумачыць, але нават дакладна апісаць знешне. Непераказальная таямнічасць пошуму ветру, узвышанасць аблічча старых высачэзных дрэў, бяскрайнасць паплавоў адчуваеш, калі стаіш на тым месцы, дзе калісьці красаваліся сцены Баркалабаўскага жаночага манастыра. Амаль чатыры стагоддзі аддзяляюць нас ад тых часоў, калі на Быхаўшчыне ўзнік гэты найбольш буйны манастыр Рэчы Паспалітай — вядомы асветніцкі цэнтр Усходняй Беларусі. У 1917 годзе манастыр быў закрыты, а праз дзесяцігоддзі канчаткова зруйнаваны. Але на тым месцы, дзе стагоддзямі маліліся нашы продкі, малітва не змаўкае і па сёння: доказам гэтаму стала літыя і ўдзячны малебен, якія гучалі тут у супольнасці святароў, удзельнікаў экспедыцыі, вяскоўцаў.

Пяць дзён доўжылася экспедыцыя, і ўсюды мы адчувалі галоўную прыкмету апошніх дзён жніўня — набліжэнне навучальнага года. Таму ў раскладзе дня паломнікаў былі шматлікія сустрэчы з тымі, хто пасля летняга адпачынку вяртаўся ў школьныя класы і студэнцкія аўдыторыі. Мне пашчасціла трапіць на такую сустрэчу ў магілёўскую сярэднюю агульнаадукацыйную школу спартыўнага профілю, дзе вучацца восем майстроў спорту і каля паўсотні кандыдатаў. Тут мы пачулі шмат цікавага пра тое, як школьнікі на спартыўных спаборніцтвах самага высокага ўзроўню абараняюць гонар краіны. Для выхавання гэтых юных талентаў дзяржава не шкадуе сродкаў. Характэрна, што гэтай навучальнай установе прысвоена імя земляка, які ў свой час таксама праслаўляў сваю малую радзіму, вядомага пісьменніка і грамадскага дзеяча Івана Чыгрынава. Ступень майстэрства родных талентаў — гэтую высокую ступень яшчэ раз сцвярджае школа, якая, дарэчы, знаходзіцца на своеасаблівым скрыжаванні розных шляхоў славянскай культуры: побач з будынкам устаноўлены помнік славутаму кабзару Тарасу Шаўчэнку, а непадалёк пралёг адзін з самых прыгожых праспектаў, які носіць імя Пушкіна.

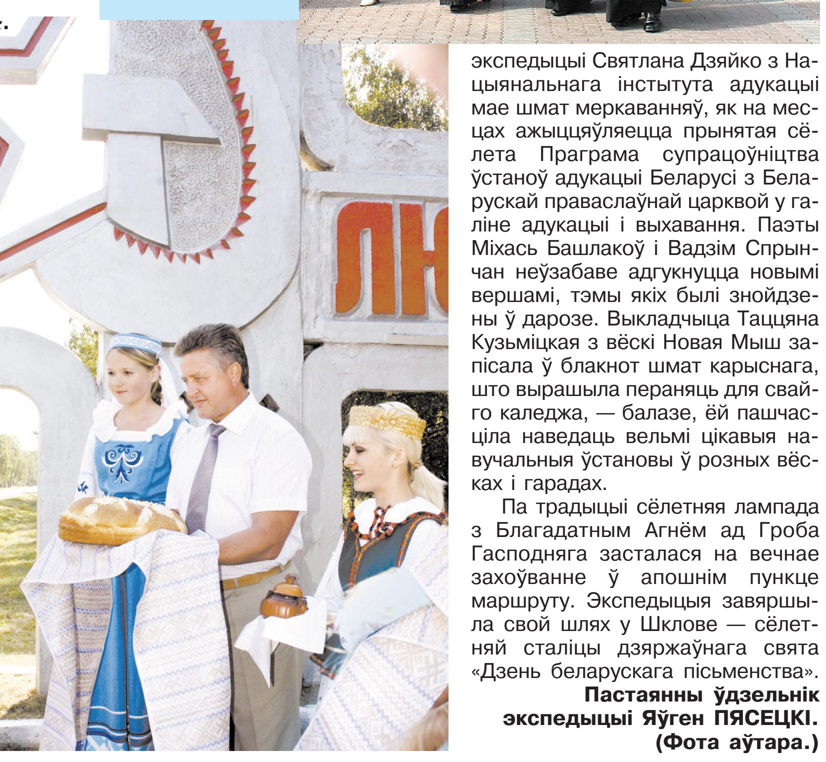

Не трэба ўяўляць, што дзейнасць экспедыцыі абмяжоўвалася толькі духоўным і свецкім зместам. Трэба казаць і пра тое, што кожны ўдзельнік паломніцтва абагаціў свой унутраны свет вельмі каштоўным здабыткам уражанняў і роздуму. Напрыклад, мой калега фотакарэспандэнт Аляксандр Лабада зробіць яшчэ адну фотавыставу пра беларускае праваслаўе і збіраецца павезці яе ў чарговую замежную вандроўку. Удзельніца экспедыцыі Святлана Дзяйко з Нацыянальнага інстытута адукацыі мае шмат меркаванняў, як на месцах ажыццяўляецца прынятая сёлета Праграма супрацоўніцтва ўстаноў адукацыі Беларусі з Беларускай праваслаўнай царквой у галіне адукацыі і выхавання. Паэты Міхась Башлакоў і Вадзім Спрынчан неўзабаве адгукнуцца новымі вершамі, тэмы якіх былі знойдзены ў дарозе. Выкладчыца Таццяна Кузьміцкая з вёскі Новая Мыш запісала ў блакнот шмат карыснага, што вырашыла пераняць для свайго каледжа, — балазе, ёй пашчасціла наведаць вельмі цікавыя навучальныя ўстановы ў розных вёсках і гарадах.

Па традыцыі сёлетняя лампада з Благадатным Агнём ад Гроба Гасподняга засталася на вечнае захоўванне ў апошнім пункце маршруту. Экспедыцыя завяршыла свой шлях у Шклове — сёлетняй сталіцы дзяржаўнага свята «Дзень беларускага пісьменства».

Пастаянны ўдзельнік экспедыцыі Яўген ПЯСЕЦКІ.
(Фота аўтара.)

НА ЗДЫМКАХ:
1. Экспедыцыя прынесла лампаду да шклоўскага храма ў гонар Праабражэння Гасподняга.
2. Духаўнік экспедыцыі доктар багаслоўя пратаіерэй Сергій ГАРДУН.
3. Святым Агнём асвячаецца гераічная зямля Буйніцкага поля.
4. Урачыстая сустрэча экспедыцыі на любанскай зямлі.
5. Хросны ход у Клецку сабраў разам людзей усіх узростаў.
6. Удзельніца экспедыцыі ў школьным музеі хлеба.
7. Адзін з пунктаў маршруту экспедыцыі — шырока вядомыя святыя крыніцы Захаранкі ў Быхаўскім раёне.
8. — У навукоўцаў свая цікавасць, — кажуць дактары навук філолаг Сцяпан ЛАЎШУК і археолаг Пётр ЛЫСЕНКА.

Сёння

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	6.25	19.49	13.24
Віцебск —	6.13	19.41	13.28
Магілёў —	6.16	19.40	13.24
Гомель —	6.14	19.34	13.20
Гродна —	6.41	20.04	13.23
Брэст —	6.44	20.02	13.18

Месяц

Апошняя квадра 4 верасня.
Месяц у сузор'і Рака.

Імяніны

Пр. Арсенія, Георгія, Пятра; К. Беаты, Яўгеніі, Захара, Германа, Магнуса, Міхала, Яўгена.

Надвор'е на заўтра

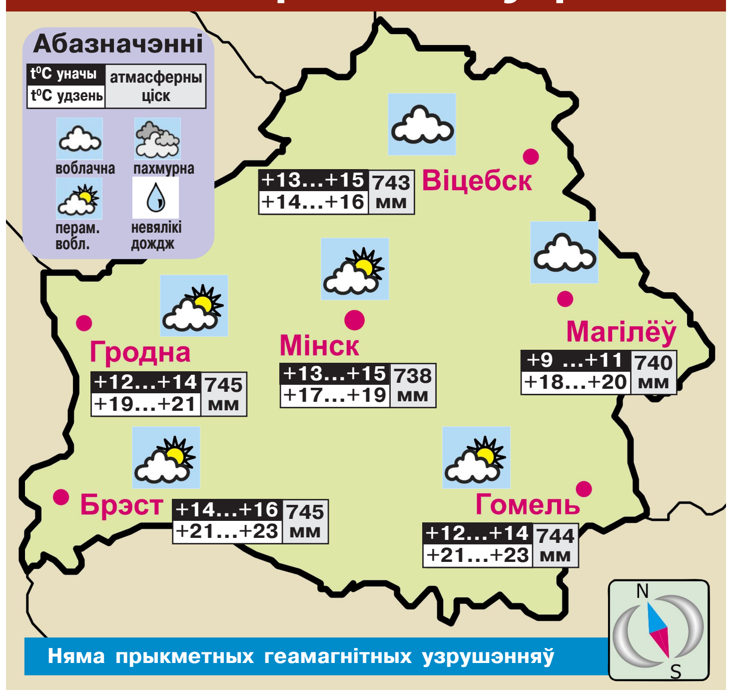

Няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў

...у суседзяў

ВАРШАВА +18 — +20 °С Без ападкаў
ВІЛЬНЮС +17 — +19 °С Без ападкаў
КІЕЎ +18 — +20 °С
МАСКВА +14 — +16 °С
РЫГА +14 — +16 °С Без ападкаў
С-ПЕЦЯРБУРГ +13 — +15 °С Без ападкаў

6 верасня

Дзве даты

1552 год — Фернан Магелан з 17 выжыўшымі членамі экіпажа дасягае іспанскага берага, завяршыўшы першае ў свеце кругасветнае плаванне, якое працягвалася 1081 дзень.

1936 год — заснавана ганаровае званне «Народны артыст СССР». Першымі яго былі ўдастоены 13 чалавек, сярод іх К.С. Станіслаўскі, У.І. Неміровіч-Данчанка, І.М. Масквін, В.І. Качалаў. Апошнімі, у 1991 годзе, яго атрымалі А.Б. Пугачова і А.І. Янкоўскі.

Цытата дня:

«У сур'ёзнага чалавека нямнога ідэй. Чалавек з мноствам ідэй ніколі не бывае сур'ёзным».
Поль Валеры (1871—1945), французскі паэт,

Выстава

Любоў, якая застыла ў бронзе

Скульптар Андрэй Асташоў гучна прызнаўся ў любові — на ўвесь Мінск. Нічога дзіўнага — менавіта любоў да Мінска грэе маладога творцу, талент якога ўжо ацэнены ў многіх краінах Еўропы і нават за акіянам. Але не трэба ездзіць далёка, каб зразумець — чаму? Нацыянальны мастацкі музей Беларусі таксама палічыў за гонар мець у сваёй калекцыі творы Асташова. Але напярэдадні Свята горада як прысвячэнне сталіцы ў сценах галоўнага музея краіны адкрылася выстава, на якой мастак прадставіў 25 сваіх скульптур і 10 каляровых літаграфій.

Ён, аўтар працы «Выкраданне ў Еўропу», з'яўленне якой выклікала вялікі рэзананс, сцвярджае: скульптура можа быць жывой! Прычым не толькі ў тым сэнсе, што ва ўмелых руках яна набывае чалавечыя рысы, у якіх можна заўважыць самыя розныя пачуцці, боль, смех, задавальненне і радасць. Скульптура, якая створана з любоўю да мастацтва, здольная вярнуць адчуванне цеплыні і замілавання, і ў той жа момант захаплення і здзіўлення ад таго, што гэта існуе ў метале і нясе адбітак чалавечых рук. Незвычайныя скульптуры — за кожнай стаіць нейкі вобраз, асаблівы сэнс — вымушаюць працаваць над імі разам з аўтарам: ты знаходзіш у свядомасці вызначэнне для іх, надзяляеш іх пэўнай біяграфіяй, каб зразумець, чаму і адкуль нараджаецца тое ці іншае пачуццё. І разумееш у гэты момант, можа, галоўнае пра мастацтва: яно ёсць там, дзе ёсць пачуццё, і яно існуе дзеля таго, каб вярэдзіць пачуцці, не даючы чалавечым істотам ператварыцца ў афіцыйныя халодныя скульптуры, якія ўмеюць рухацца ў залежнасці ад абставінаў. Чалавек жывы, калі жыве з любоўю. Скульптуры ажываюць, калі ў любові нараджаюцца. Можа таму творы Андрэя Асташова, які жыве ў Мінску і зразумеў тут, што значыць любіць, даступныя для разумення і на радзіме, і ў Іспаніі, Галандыі, Расіі, Германіі, Польшчы, ЗША.

Ларыса ЦІМОШЫК.

УСМІХНЁМСЯ!

— Ты чаго гэта цэлымі днямі пасярод агарода ў крэсле-гушкалцы гойдаешся?

— Нафту знайшоў! Качаю цішком!

☺

Два разы ў год, 8 сакавіка і 1 верасня, у нас адзначаюць прафесійнае свята — Дзень кветкавага спекулянта!

☺

Злавілі тубыльцы турыста, аматара экзотыкі. Развялі вогнішча, паставілі чан з вадой і пытаюцца:

— Як цябе завуць?

— А якая вам розніца, усё роўна з'ясце?!

— Як гэта якая, а для меню?!

☺

Аддам ката ў добрыя рукі. Прывучаны да туалета, пабояў і галадухі!

☺

— Што такое нетрадыцыйны сэкс па-руску?

— Гэта сэкс без гарэлкі.

☺

Урэзаўся пенсіянер на «Запарожцы» ў шасцісоты мэрс, ну і ў думках развітаўся з кватэрай, усёй маёмасцю і вырашыў: «Дай пад канец павесялюся, а то ўсё роўна прыб'юць». Дастае з машыны кувалду і пачынае крушыць «Мерседэс», бегаючы вакол яго. Стаміўся і бачыць — ніхто з машыны не выходзіць. Сеў у сваю і паехаў.

У мэрсе сядзяць двое новых рускіх, амаль не дыхаюць. Адзін другому:

— Прыкінь, што было б, калі б мы ў яго ўехалі...

Утерянные страховые полисы по обязательному страхованию ГО владельцев транспортных средств на территории Республики Беларусь серии АД 0672779 — АД 0672790 СООО «Белкоопстрах» **считать недействительными.**

Інфарм-укол

ШТО Б «УЖЫВАЛІ» ВАЛАСЫ?

У большасці людзей праблемы з валасамі абумоўлены недахватам неабходных вітамінаў, якія папярэджваюць выпадзенне валасоў і з'яўленне перхаці. Кожны з вітамінаў іграе сваю ролю ў абароне прыгажосці нашых валасоў.

Так, вітамін А падтрымлівае імунітэт, папярэджвае выпадзенне валасоў і страту імі бляску. Пры яго недахопе валасы становяцца сухімі і ломкімі. Акрамя, таго, можа з'явіцца перхаць. Для папаўнення вітаміну спажывайце печань, сметанковае масла, жаўткі, вяршкі і малако.

Вітамін B2 надае валасам здаровы і свежы выгляд. Калі ў вас яго не стае, то валасы ў каранёў хутка тлусцеюць, а кончыкі становяцца сухімі. З усіх відаў вітамінаў групы В вітамін B2 расходуецца хутчэй за ўсё, таму неабходна актыўна папаўняць яго з дапамогай малочных прадуктаў, яек, хлеба, мяса і той жа пячонкі.

Вітамін B3 адказвае за ўтварэнне пігментаў. Пры яго недахваце парушаецца рост валасоў, яны пачынаюць раней сівець. Вы знойдзеце вітамін у цэльным зерне, піўных дражджах, арахісе, рыбе, ялавічыне.

Вітамін B6 папярэджвае сверб і сухасць скуры галавы. Яго найбольшая колькасць знаходзіцца ў цэльным зерні, курыцы, свініне, рыбе, яйках, гародніне, бананах, арэхах, бульбе, капусце.

Вітамін B9 спрыяе росту валасоў. Недахоп гэтага вітаміну робіць чалавека бледным. Досыць многа гэтага вітаміну ўтрымліваюць агародніна, дрожджы, тварог, сыр, рыба.

Вітамін B10, як і B3 падтрымлівае афарбоўку і перамагае сівізну. Ужывайце малочныя прадукты, жаўткі, піўныя дрожджы, рыс, бульбу, рыбу і арэхі.

Вітамін Е уплывае на харчаванне валасяных лукавіц. У асноўным, ён утрымліваецца ў раслінных прадуктах. Найбольш багатыя на яго памідоры, салаты, гарох, пятрушка, і, канешне, алеі.

Вітамін F змагаецца з перхаццю і выпадзеннем валасоў. Акрамя таго, разам з ім іншыя вітаміны павышаюць сваю актыўнасць і лепей засвойваюцца. Для падтрымання балансу спажывайце алеі, насенне льну, сланечніку, арахіс, грэцкі арэх, міндаль.

Памятайце, што недахоп вітамінаў можа быць абумоўлены не толькі іх малой колькасцю, але і дрэнным засваеннем.

5 ПРАВІЛАЎ ПАЗБАЎЛЕННЯ АД АКНЭ

Калі вы вытрымліваеце ўсе рэкамендацыі, а ўспышкі прышчоў не спыняюцца, гэта ўказвае на глыбінныя гарманальныя праблемы.

1. Ачышчайце твар. Ачышчальныя працэдуры вырашаць праблему лішку скуранога тлушчу. З гэтай задачай добра спраўляюцца сродкі для ачышчэння скуры з дабаўленнем сульфата натрыю.
2. Выкарыстоўвайце тонік. Рэгулярнае ачышчэнне парушае натуральны pH скуры. Выправіць сітуацыю можна з дапамогай тоніку. Важна, каб ён утрымліваў спірт расліннага паходжання, напрыклад, цэціл.
3. Дадайце ўвільгатненне, якое змякчае скуру і ахоўвае ад забруджвання. Выбірайце формулу, свабодную ад мінеральных маслаў і вадкага парафіну, каб не забіваць поры.
4. Правіла эксфаліяцыі. Прыродныя сродкі супраць акнэ не могуць пазбавіць мёртвых клетак так, як перакіс бензолу або саліцылавая кіслата. Штотыднёвая эксфаліяцыя з гэтымі сродкамі — скраб ці маска — ваш ключ да поспеху.
5. Выбар сродку. Калі вы правільна падабралі эфектыўны для вас сродак, то вынік лячэння зможаце ацаніць праз 2—4 тыдні.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ КОНКУРСА

Государственный комитет по имуществу Республики Беларусь извещает о проведении открытого конкурса по продаже принадлежащих Республике Беларусь акций открытого акционерного общества "УНР КЭУ" (далее — ОАО "УНР КЭУ"). Конкурс состоится 30 октября 2007 г. в 10.00 по адресу: г. Минск, переулок Краснозвездный, 12.

Продавец — Государственный комитет по имуществу Республики Беларусь, г. Минск, переулок Краснозвездный, 12.

Для участия в конкурсе в срок до 16.00 9 октября 2007 г. по адресу: г. Минск, пер. Краснозвездный, 12, каб. 401 предоставляются следующие документы:

заявление на участие в конкурсе по установленной форме;

юридическими лицами — резидентами Республики Беларусь — нотариально заверенные копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации, доверенность представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель);

представителями физических лиц — резидентов Республики Беларусь — нотариально заверенная доверенность;

юридическими лицами — нерезидентами Республики Беларусь — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в конкурсе) или иное равнозначное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения;

юридическими и физическими лицами — нерезидентами Республики Беларусь — документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим его банком или иным финансово-кредитным учреждением с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык;

представителями юридических и физических лиц — нерезидентов Республики Беларусь — легализованная в установленном порядке доверенность;

документ, подтверждающий согласие антимонопольного органа на совершение сделки, в случаях, установленных законодательством Республики Беларусь.

При подаче документов на участие в конкурсе физические лица, представители физических и юридических лиц представляют копию паспорта или иного документа, удостоверяющего личность, и предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность, для заверения его копии лицом, принимающим документы.

Не допускается одновременное участие в конкурсе заинтересованных лиц: физических лиц, состоящих в родственных отношениях или браке; юридических лиц, участниками которых выступают одни и те же физические и (или) юридические лица; юридических лиц, в уставном фонде которых одно и то же юридическое или физическое лицо имеет долю в размере двадцати и более процентов; юридических лиц, одно из которых в соответствии с законодательством признается дочерним или зависимым по отношению к другому.

Для участия в конкурсе уплачивается задаток в сумме 862 027 020 (восемьсот шестьдесят два миллиона двадцать семь тысяч двадцать) белорусских рублей на счет № 3642974000028 в филиале № 529 «Белсвязь» АСБ «Беларусбанк», г. Минск, код 720, получатель платежа — Фонд государственного имущества Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь, УНП 102314789.

Задаток уплачивается в срок до 24 октября 2007 г. согласно договору о задатке, заключаемому с Фондом государственного имущества Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь при регистрации заявления на участие в конкурсе.

30 октября 2007 г. в 10.00 участники предоставляют в комиссию в запечатанном конверте соответствующие условиям конкурса предложения по цене акций и по выполнению условий конкурса в отношении ОАО «УНР КЭУ», а также инвестиционный проект, соответствующий условиям конкурса.

Предложения участников по цене акций, не превышающие начальную цену акций, и (или) предложения по выполнению условий конкурса, не соответствующие условиям конкурса, комиссией не рассматриваются.

Из двух и более участников, предложения по выполнению условий конкурса и инвестиционные проекты которых полностью соответствуют условиям конкурса, комиссия определяет победителем участника, предложившего наиболее высокую цену за акции. В случае равных предложений по цене акций двух и более участников, победителем конкурса признается участник, предложивший лучшие дополнительные условия.

Договор купли—продажи акций заключается с победителем конкурса в срок не позднее 20 дней с даты подписания протокола о результатах конкурса.

Участники конкурса, прошедшие заключительную регистрацию, оплачивают фактические затраты на подготовку и проведение конкурса согласно счету—фактуре в течение 3 рабочих дней со дня проведения конкурса.

Победитель конкурса дополнительно оплачивает затраты на проведение рыночной оценки акций согласно счету—фактуре в течение 3 рабочих дней со дня его получения.

Получить более подробную информацию об ОАО «УНР КЭУ», условиях конкурса, ознакомиться с проспектом эмиссии и годовой бухгалтерской отчетностью акционерного общества по состоянию на 1 января 2007 г., проектом договора купли—продажи акций можно по адресу: г. Минск, пер. Краснозвездный, 12, каб. 401.

Контактные телефоны:

Фонд государственного имущества Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь (017) 284 89 36, 284 85 62.
Департамент ценовой политики Министерства экономики (017) 200 68 45, 222 67 17, 222 67 72.

№	Полное и сокращенное наименование акционерного общества, его адрес	Уставный фонд, шт. акций	Номинальная стоимость акции, рублей	Доля государства в уставном фонде: кол-во акций, шт.	Доля государства в уставном фонде: в % к УФ	Предлагается для реализации: кол-во акций, шт.	Предлагается для реализации: в % к УФ	Начальная цена: акции, рублей	Начальная цена: пакета акций, рублей	Условия конкурса в отношении ОАО «УНР КЭУ»
Министерство обороны										
1	**Открытое акционерное общество «УНР КЭУ» (ОАО «УНР КЭУ»),** г. Минск, ул. Геологическая, 87	98303	3600	77400	78,7	77400	78,7	111373	8620270200	Предоставить ОАО «УНР КЭУ» в течение двенадцати месяцев с даты подписания договора купли-продажи акций денежные средства в сумме, эквивалентной 60 000 долларов США, в счет оплаты за акции дополнительного выпуска для переоснащения лесопильного и ремонтно-механического цехов, модернизации котельной с сушильными камерами, дооборудования лакокрасочного участка; сохранить профиль деятельности ОАО «УНР КЭУ» и создать дополнительно не менее 15-ти рабочих мест в течение двух лет с даты подписания договора купли-продажи акций.

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь,
Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь,
Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, Т. ПАДАЛЯК, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, І. ШЧУЧЭНКА.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287-19-19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287-18-64, падпіскі і распаўсюджвання — 287-18-51, юрыдычнага — 287-19-68, сакратарыята — 292-05-82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292-44-12; «Мясцовае самакіраванне» — 292-21-03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20-37-98, Віцебску: 24-31-92, Гродне: 43-25-29, Гомелі: 74-13-92, Баранавічах: 7-26-02, Магілёве: 32-74-31; бухгалтэрыі: 292-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах тэл./факс: 287-17-79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292-04-52.

html: www.zviazda.by E-mail: info@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з аўтарамі. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 33.376. Індэкс 63850. Зак. № 4867. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12